

ΓΝΩΜΗ 08/2026

(υποβαλλόμενη δυνάμει του
άρθρου 322, παράγραφος 1, ΣΛΕΕ)

EL

**όσον αφορά τον
κανονισμό του
Ευρωπαϊκού
Κοινοβουλίου και του
Συμβουλίου σχετικά με
τη θέσπιση του
προγράμματος για την
ενιαία αγορά και τα
τελωνεία για την
περίοδο 2028-2034 και
για την κατάργηση των
κανονισμών
(ΕΕ) 2021/444,
(ΕΕ) 2021/690,
(ΕΕ) 2021/785,
(ΕΕ) 2021/847 και
(ΕΕ) 2021/1077**

[COM(2025) 590 final]

Προϋπολογισμός της ΕΕ
για την περίοδο
2028-2034

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ
ΕΛΕΓΚΤΙΚΟ
ΣΥΝΕΔΡΙΟ

Περιεχόμενα

Σημείο

01-12 | Εισαγωγή

01-12 | Γιατί αυτή η γνώμη

01-04 | Νομική βάση

05-12 | Πλαίσιο

13-58 | Κύρια μηνύματα

14-18 | Ενωσιακή προστιθέμενη αξία

19-30 | Ευθυγράμμιση των στόχων των δαπανών με τις προτεραιότητες πολιτικής σε επίπεδο ΕΕ

19-21 | Στόχοι και προτεραιότητες της ΕΕ

22-24 | Προγραμματισμός και ευθυγράμμιση

25-30 | Συνοχή και προτεραιοποίηση

31-37 | Ευελιξία του προϋπολογισμού

38-45 | Απλούστευση του προγράμματος και των διαδικασιών

38-40 | Ενιαίο εγχειρίδιο κανόνων και άλλες διαδικαστικές απλουστεύσεις

41 | Τρόποι διαχείρισης

42-43 | Μηχανισμοί χρηματοδότησης

44 | Σύναψη συμβάσεων

45 | Διακυβέρνηση του προγράμματος

46-51 | Πλαίσιο επιδόσεων

52-56 | Συμμόρφωση, χρηστή δημοσιονομική διαχείριση, διαφάνεια, λογοδοσία και ιχνηλασιμότητα των δαπανών

57-58 | Εντολή ελέγχου του ΕΕΣ

59-63 | Ειδικά σχόλια

Παραρτήματα

Παράρτημα Ι – Κατάλογος των δημοσιεύσεων του ΕΕΣ στις οποίες γίνεται παραπομπή στην παρούσα γνώμη

Παράρτημα ΙΙ – Γενικές πληροφορίες

Συντομογραφίες

Γλωσσάριο

Εισαγωγή

Γιατί αυτή η γνώμη

Νομική βάση

- 01** Η παρούσα γνώμη εκδίδεται δυνάμει του [άρθρου 322, παράγραφος 1](#), της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης ([ΣΛΕΕ](#)), το οποίο αποτελεί τη νομική βάση για την έγκριση των δημοσιονομικών κανόνων της ΕΕ, συμπεριλαμβανομένων εκείνων που διέπουν την κατάρτιση και την εκτέλεση του προϋπολογισμού της.
- 02** Η πρόταση κανονισμού του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου σχετικά με τη θέσπιση του προγράμματος για την ενιαία αγορά και τα τελωνεία για την περίοδο 2028-2034 [[COM\(2025\) 590 final](#)] εγκρίθηκε από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή στις 3 Σεπτεμβρίου 2025. Το Ευρωπαϊκό Ελεγκτικό Συνέδριο (ΕΕΣ) έλαβε επίσημο αίτημα γνωμοδότησης επί της νομοθετικής πρότασης από το Συμβούλιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης στις 21 Οκτωβρίου 2025 και από το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο στις 6 Νοεμβρίου 2025.
- 03** Σύμφωνα με τη θεσμική εντολή μας, εκδίδουμε την παρούσα γνώμη προς υποστήριξη της νομοθετικής διαδικασίας μέσω παρατηρήσεων που διατυπώνουμε σχετικά με τον σχεδιασμό, τη χρηματοοικονομική εκτέλεση και το περιβάλλον δικλίδων του προτεινόμενου προγράμματος, καθώς και τους κινδύνους που δυνητικά ενέχει. Στο [παράρτημα I](#) παραθέτουμε κατάλογο των δημοσιεύσεων του ΕΕΣ στις οποίες γίνεται παραπομπή στην παρούσα γνώμη.
- 04** Για την κατάρτιση της παρούσας γνώμης, λάβαμε υπόψη τις σχετικές διατάξεις του κανονισμού (ΕΕ, Ευρατόμ) 2024/2509 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου ([δημοσιονομικός κανονισμός](#)), την [εκτίμηση επιπτώσεων](#) της Επιτροπής σχετικά με το

πρόγραμμα για την ενιαία αγορά και τα τελωνεία, η οποία συνοδεύει την πρόταση νέου κανονισμού, καθώς και τα ευρήματα προηγούμενων ελεγκτικών εργασιών μας.

Πλαίσιο

05 Η Επιτροπή προτείνει ένα ενοποιημένο [πρόγραμμα για την ενιαία αγορά και τα τελωνεία](#) για την περίοδο 2028-2034, το οποίο θα ενσωματώνει σκέλη από πέντε υφιστάμενα μέσα (αιτιολογικές σκέψεις 8 έως 11) και συγκεκριμένα:

- μέρη του προγράμματος για την ενιαία αγορά, το οποίο καθιερώθηκε με τον [κανονισμό \(ΕΕ\) 2021/690](#) του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 28ης Απριλίου 2021, για τη θέσπιση προγράμματος για την εσωτερική αγορά, την ανταγωνιστικότητα των επιχειρήσεων, συμπεριλαμβανομένων των μικρομεσαίων, τον τομέα των φυτών, των ζώων, των τροφίμων και των ζωοτροφών, και τις ευρωπαϊκές στατιστικές (Πρόγραμμα για την ενιαία αγορά) και για την κατάργηση των κανονισμών [\(ΕΕ\) αριθ. 99/2013](#), [\(ΕΕ\) αριθ. 1287/2013](#), [\(ΕΕ\) αριθ. 254/2014](#) και [\(ΕΕ\) αριθ. 652/2014](#).
- το πρόγραμμα «Τελωνεία», που καθιερώθηκε με τον [κανονισμό \(ΕΕ\) 2021/444](#) του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 11ης Μαρτίου 2021, σχετικά με τη θέσπιση του προγράμματος «Τελωνεία» για τη συνεργασία στον τομέα των τελωνείων και για την κατάργηση του [κανονισμού \(ΕΕ\) αριθ. 1294/2013](#).
- το μέσο χρηματοδοτικής στήριξης για τον εξοπλισμό τελωνειακών ελέγχων, το οποίο συστάθηκε στο πλαίσιο του Ταμείου για την ολοκληρωμένη διαχείριση των συνόρων με τον [κανονισμό \(ΕΕ\) 2021/1077](#) του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 24ης Ιουνίου 2021, για τη θέσπιση, στο πλαίσιο του Ταμείου για την ολοκληρωμένη διαχείριση των συνόρων, του μέσου χρηματοδοτικής στήριξης για τον εξοπλισμό τελωνειακών ελέγχων.
- το πρόγραμμα «Fiscalis», που καθιερώθηκε με τον [κανονισμό \(ΕΕ\) 2021/847](#) του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 20ής Μαΐου 2021, σχετικά με τη θέσπιση του προγράμματος «Fiscalis» για τη συνεργασία στον τομέα της φορολογίας και την κατάργηση του [κανονισμού \(ΕΕ\) αριθ. 1286/2013](#) και
- το πρόγραμμα της Ένωσης για την καταπολέμηση της απάτης, το οποίο καθιερώθηκε με τον [κανονισμό \(ΕΕ\) 2021/785](#) του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 29ης Απριλίου 2021, για τη θέσπιση του Προγράμματος της Ένωσης για την καταπολέμηση της απάτης και για την κατάργηση του [κανονισμού \(ΕΕ\) αριθ. 250/2014](#).

- 06** Ο προβλεπόμενος προϋπολογισμός του [προγράμματος για την ενιαία αγορά και τα τελωνεία](#) ανέρχεται σε 6,2 δισεκατομμύρια ευρώ (5,5 δισ. ευρώ σε τιμές του 2025) για την περίοδο 2028-2034 (άρθρο 4). Το ποσό αυτό αντιπροσωπεύει περίπου το 0,31 % του συνολικού προτεινόμενου προϋπολογισμού για το πολυετές δημοσιονομικό πλαίσιο (ΠΔΠ) της περιόδου 2028-2034, ύψους 1 984 δισεκατομμυρίων ευρώ (1 763 δισ. ευρώ σε τιμές 2025). Σύμφωνα με το άρθρο 5 της πρότασης, τα κράτη μέλη, τα θεσμικά και λοιπά όργανα και οργανισμοί της Ένωσης, οι τρίτες χώρες, οι διεθνείς οργανισμοί, τα διεθνή χρηματοπιστωτικά ιδρύματα ή άλλα τρίτα μέρη μπορούν να καταβάλλουν πρόσθετες χρηματοδοτικές ή μη χρηματοδοτικές συνεισφορές στο πρόγραμμα. Η διάταξη αυτή είναι κοινή σε όλες τις προτεινόμενες βασικές πράξεις που αφορούν τα προγράμματα χρηματοδότησης εσωτερικών πολιτικών για το επόμενο ΠΔΠ. Το προτεινόμενο κονδύλιο για το [πρόγραμμα για την ενιαία αγορά και τα τελωνεία](#) σηματοδοτεί σημαντική αύξηση σε σύγκριση με τα αντίστοιχα κονδύλια των πέντε προηγούμενων προγραμμάτων.
- 07** Δεν είναι δυνατή η άμεση σύγκριση της προτεινόμενης χρηματοδότησης του [προγράμματος για την ενιαία αγορά και τα τελωνεία](#) με τους προϋπολογισμούς των πέντε χωριστών προγραμμάτων υπό το τρέχον ΠΔΠ, δεδομένου ότι δεν υπάρχει πλήρης αντιστοίχιση μεταξύ των τομέων πολιτικής τους. Παρ' όλα αυτά, και προκειμένου να διαμορφωθεί μια γενική εικόνα, το ακόλουθο γράφημα αποτυπώνει την κατανομή της χρηματοδότησης υπό το τρέχον και το προτεινόμενο ΠΔΠ.

Γράφημα 1 | Κατανομή της χρηματοδότησης για την ενιαία αγορά, τα τελωνεία, τη φορολογία και τις στατιστικές

σε σταθερές τιμές 2025, σε εκατ. ευρώ
(σε τρέχουσες τιμές, σε εκατ. ευρώ)

Τρέχουσα χρηματοδότηση

Πρόγραμμα για την ενιαία αγορά*

Μερίδιο που αντιστοιχεί στο πρόγραμμα για την ενιαία αγορά και τα τελωνεία

1 596
(1 628)

Μέσο

χρηματοδοτικής στήριξης για τον εξοπλισμό τελωνειακών ελέγχων**

1 006
(1 009)

Πρόγραμμα «Τελωνεία»

931
(950)

Πρόγραμμα «Fiscalis»

264
(269)

Πρόγραμμα για την καταπολέμηση της απάτης

177
(181)

2 968
(3 028)

Προτεινόμενη χρηματοδότηση για το πρόγραμμα για την ενιαία αγορά και τα τελωνεία

2 417
(2 722)

Τελωνεία

2 377
(2 678)

Ενιαία αγορά***

422
(475)

Φορολογική συνεργασία

322
(363)

Μέτρα για την καταπολέμηση της απάτης

983
(1 107)

Εσωτερική αγορά

740
(833)

Ευρωπαϊκές στατιστικές

311
(350)

Πολιτική ανταγωνισμού

178
(200)

Καταναλωτές

137
(156)

Χρηματοπιστωτικές υπηρεσίες

28
(32)

Εταιρικό δίκαιο

5 538
(6 238)

Σημ.: Τα ποσά παρουσιάζονται σε σταθερές τιμές 2025 (και τρέχουσες) και αντικατοπτρίζουν το εκτιμώμενο πεδίο εφαρμογής της πολιτικής το οποίο αντιστοιχεί στο πρόγραμμα για την ενιαία αγορά και τα τελωνεία. Παρέχονται για λόγους σύγκρισης στο συγκεκριμένο πλαίσιο και μόνο.

* Περιλαμβάνεται μόνο το μερίδιο του προγράμματος για την ενιαία αγορά που αφορά τη διακυβέρνηση της εσωτερικής αγοράς και την επιβολή της σχετικής νομοθεσίας· εξαιρούνται οι δαπάνες που σχετίζονται με τη στήριξη των ΜΜΕ και την πολιτική για τα τρόφιμα/ζωοτροφές.

** Κατά την περίοδο 2021-2027, το μέσο χρηματοδοτικής στήριξης για τον εξοπλισμό τελωνειακών ελέγχων χρηματοδοτήθηκε από το Ταμείο για την ολοκληρωμένη διαχείριση των συνόρων και παρουσιάζεται χωριστά.

*** Η ανάλυση εντός της συνιστώσας της ενιαίας αγοράς για την περίοδο 2028-2034 βασίζεται στην πρόταση της Επιτροπής.

Πηγή: Ευρωπαϊκό Ελεγκτικό Συνέδριο και Επιτροπή.

- 08** Σημειώνουμε ότι ο τομέας που καλύπτεται από το [πρόγραμμα για την ενιαία αγορά και τα τελωνεία](#) περιλαμβάνει ορισμένα από τα πλέον ποικιλόμορφα και επιχειρησιακά πολύπλοκα πεδία πολιτικής της ΕΕ. Ορισμένες συνιστώσες, όπως τα συστήματα ΤΠ σε επίπεδο ΕΕ στον τομέα των τελωνείων και της φορολογίας, οι πλατφόρμες διαχείρισης κινδύνων και τα συστήματα πληροφοριών κατά της απάτης, είναι απαραίτητες για τη λειτουργία της τελωνειακής ένωσης και τη διασυνორιακή επιβολή της νομοθεσίας. Τα συστήματα αυτά χαρακτηρίζονται από κύκλους μακροπρόθεσμης ανάπτυξης, σημαντικές απαιτήσεις σε σχέση με τις δημόσιες συμβάσεις και νομικά δεσμευτικά χρονοδιαγράμματα. Άλλα στοιχεία, όπως η διοικητική συνεργασία, τα δίκτυα εποπτείας της αγοράς, η στήριξη της πολιτικής και τα οριζόντια μέσα της ενιαίας αγοράς, επιδιώκουν ευρύτερους και περισσότερο ευέλικτους στόχους.
- 09** Η προτεινόμενη ενοποίηση διαφόρων προγραμμάτων σε ένα ενιαίο, το [πρόγραμμα για την ενιαία αγορά και τα τελωνεία](#), παρουσιάζεται ως απόκριση στον από μακρού κατακερματισμό του τρέχοντος χρηματοδοτικού τοπίου για τη στήριξη της ενιαίας αγοράς, της τελωνειακής ένωσης, της φορολογικής συνεργασίας, του συντονισμού για την καταπολέμηση της απάτης και των ευρωπαϊκών στατιστικών. Σύμφωνα με την [εκτίμηση επιπτώσεων](#), η πρόταση εισάγει ένα περισσότερο ολοκληρωμένο πλαίσιο με σαφή δυνητικά οφέλη από άποψη συνοχής, διοικητικής απλούστευσης και εξορθολογισμένης διακυβέρνησης και παρέχει μια περισσότερο ευέλικτη βάση για την αντιμετώπιση των εξελισσόμενων διαρθρωτικών, οικονομικών και κανονιστικών προκλήσεων.
- 10** Η ενοποίηση των πέντε προηγούμενων μέσων προσφέρει τα εν λόγω δυνητικά οφέλη, ενέχει όμως τον κίνδυνο αυξημένης εσωτερικής πολυπλοκότητας. Στην εκτίμηση επιπτώσεων επισημαίνεται η εν λόγω επιχειρησιακή πολυπλοκότητα, ιδίως σε σχέση με τα ψηφιακά συστήματα και τα εργαλεία επιβολής που βρίσκονται σε διαφορετικά στάδια ανάπτυξης και ωριμότητας.
- 11** Ως εκ τούτου, δεδομένης της ποικιλομορφίας των δραστηριοτήτων που καλύπτονται από το [πρόγραμμα για την ενιαία αγορά και τα τελωνεία](#), για την ενοποίηση υπό ένα ενιαίο πλαίσιο απαιτούνται σαφείς ρυθμίσεις διακυβέρνησης, διαφανής κατανομή των πόρων και ισχυροί μηχανισμοί παρακολούθησης και αξιολόγησης. Στο πλαίσιο αυτό, οι παρατηρήσεις που διατυπώνουμε στην παρούσα γνώμη επικεντρώνονται στο κατά πόσον η πρόταση περιέχει τα στοιχεία που είναι αναγκαία προκειμένου να διασφαλιστούν η χρηστή δημοσιονομική διαχείριση, η διαφάνεια και η λογοδοσία σε σχέση με την υλοποίηση, η αποτελεσματική μέτρηση των επιδόσεων, η προστασία των οικονομικών συμφερόντων της ΕΕ και σαφείς ρυθμίσεις διακυβέρνησης, σύμφωνα με τη Συνθήκη και τον δημοσιονομικό κανονισμό.
- 12** Στο [παράρτημα II](#) παρατίθενται πρόσθετες γενικές πληροφορίες σχετικά με το προτεινόμενο [πρόγραμμα για την ενιαία αγορά και τα τελωνεία](#).

Κύρια μηνύματα

- 13** Διατυπώνουμε μια σειρά κύριων μηνυμάτων, που απαριθμούνται στο [πλαίσιο 1](#) και αναπτύσσονται λεπτομερώς στις υποενότητες που παρατίθενται κατωτέρω.

Πλαίσιο 1

Τα κύρια μηνύματα εν συντομία

- **Ενωσιακή προστιθέμενη αξία:** Πολλές από τις δραστηριότητες που θα χρηματοδοτηθούν από το [πρόγραμμα για την ενιαία αγορά και τα τελωνεία](#) συνιστούν νομική υποχρέωση, επομένως δεν έχουν προαιρετικό χαρακτήρα. Μολονότι η Επιτροπή έχει εκθέσει το σκεπτικό της για την ανάληψη δράσης σε επίπεδο ΕΕ στους τομείς που καλύπτονται από το εν λόγω [πρόγραμμα](#), παραμένει δύσκολη η τεκμηρίωση της ενωσιακής προστιθέμενης αξίας και η σύγκρισή της μεταξύ των διαφόρων σκελών του προγράμματος, ιδίως όσον αφορά τις δραστηριότητες συνεργασίας. Ως εκ τούτου, επαναλαμβάνουμε ότι η εφαρμογή κοινού ορισμού της ενωσιακής προστιθέμενης αξίας, με στόχο τη βελτιστοποίηση της χρήσης των ενωσιακών κονδυλίων, θα απέβαινε προς όφελος του δημόσιου διαλόγου και της λήψης αποφάσεων (σημεία [14-18](#)).
- **Ευθυγράμμιση των στόχων δαπανών με τις προτεραιότητες πολιτικής σε επίπεδο ΕΕ:** Στην πρόταση γίνεται αναφορά σε στρατηγικές προτεραιότητες της ΕΕ, όπως η ανταγωνιστικότητα, η επιβολή και η ψηφιοποίηση. Ωστόσο, δεν μετουσιώνονται οι προτεραιότητες αυτές σε δεσμευτικές απαιτήσεις για τα προγράμματα εργασίας, ώστε να καταδεικνύεται η ευθυγράμμιση για τα σκέλη του προγράμματος. Επίσης, δεν αντιμετωπίζονται επίμονες αδυναμίες στην αρχιτεκτονική της ΕΕ για την καταπολέμηση της απάτης που έχουν εντοπιστεί στο πλαίσιο προηγούμενων ελέγχων του ΕΕΣ. Μεταξύ άλλων, αφορούν αδυναμίες βασικών συστημάτων, όπως το σύστημα πληροφοριών κατά της απάτης και το σύστημα διαχείρισης παρατυπιών (σημεία [19-30](#)).

- Ευελιξία του προϋπολογισμού:** Η πρόταση εισάγει εργαλεία εκτεταμένης ευελιξίας που μπορεί να ενδείκνυνται ιδιαιτέρως στο πλαίσιο της επανεξέτασης του τελωνειακού κώδικα της ΕΕ και της αρχιτεκτονικής της για την καταπολέμηση της απάτης που βρίσκεται σε εξέλιξη. Ωστόσο, δεν προβλέπονται προϋποθέσεις, διασφαλίσεις ή απαιτήσεις υποβολής στοιχείων αναφορικά με τη χρήση τους, γεγονός που ενδέχεται να μειώσει την προβλεψιμότητα και να επηρεάσει τη συνέχεια της χρηματοδότησης για υποχρεωτικά συστήματα (σημεία [31-37](#)).
- Απλούστευση του προγράμματος και των διαδικασιών:** Η ενοποίηση πέντε προγραμμάτων σε ένα ενιαίο πλαίσιο προσφέρει δυνατότητες απλούστευσης. Ωστόσο, δεδομένης της ποικιλομορφίας των παρεμβάσεων, των δράσεων και των συμφεροντούχων, στην πρόταση δεν προσδιορίζεται σε κανονιστικό επίπεδο με ποιον τρόπο θα διασφαλιστούν η συνεκτική προτεραιοποίηση, η διαφάνεια στην κατάρτιση του προϋπολογισμού και η άρτια πλαισίωση των διαδικασιών σύναψης συμβάσεων σε ολόκληρο το πρόγραμμα. Ούτε προσδιορίζεται ο βαθμός στον οποίο η ενοποίηση θα επιφέρει πράγματι απλούστευση. Αυτό θα εξαρτηθεί από τον τρόπο με τον οποίο οι σχετικές ρυθμίσεις θα σχεδιαστούν και θα εφαρμοστούν στην πράξη (σημεία [38-45](#)).
- Πλαίσιο επιδόσεων:** Η αναφορά στοιχείων, η παρακολούθηση και η αξιολόγηση θα πρέπει να υποστηρίζονται από δείκτες, τιμές βάσης και απαιτήσεις αναφοράς στοιχείων προσαρμοσμένες στα διάφορα σκέλη του προγράμματος, προκειμένου οι σχετικές με τις επιδόσεις πληροφορίες που προκύπτουν να είναι ουσιώδεις και συγκρίσιμες. Η προγραμματισμένη έκθεση υλοποίησης και η εκ των υστέρων αξιολόγηση θα πρέπει να προβλέπονται ρητά στον κανονισμό αυτό καθαυτό, ώστε να εξασφαλίζεται ασφάλεια δικαίου και διαφάνεια (σημεία [46-51](#)).
- Συμμόρφωση, διαφάνεια, λογοδοσία και ιχνηλασιμότητα των δαπανώμενων κονδυλίων:** Όπως προαναφέραμε, πολλές από τις δραστηριότητες που θα χρηματοδοτηθούν από το [πρόγραμμα για την ενιαία αγορά και τα τελωνεία](#) συνιστούν νομική υποχρέωση. Παρ' όλα αυτά, πρέπει να καθοριστούν ρυθμίσεις προσαρμοσμένες στο ετερογενές προφίλ κινδύνου του προγράμματος, προκειμένου να διασφαλιστεί συνέπεια στην ιχνηλασιμότητα και τη λογοδοσία για όλα τα σκέλη του. Επίσης, οι σχετικές απαιτήσεις δεν θα πρέπει να επαφίενται απλώς σε αποφάσεις σχετικά με την υλοποίηση και την εφαρμογή εσωτερικών δικλίδων που θα λαμβάνονται προϊόντος του χρόνου (σημεία [52-56](#)).
- Δικαιώματα ελέγχου του ΕΕΣ:** Η Επιτροπή θα πρέπει να μεριμνά ώστε να διασφαλίζεται, στο πλαίσιο της άμεσης και της έμμεσης διαχείρισης που εφαρμόζει, ότι η εντολή ελέγχου του ΕΕΣ διατηρείται στο ακέραιο για όλα τα σκέλη του προγράμματος, και να εγγυάται, μέσω τυποποιημένων ρητρών στις συμφωνίες μεταβίβασης αρμοδιοτήτων, τα δικαιώματα ελέγχου του οργάνου

μας όσον αφορά φορείς που δεν υπάρχουν στο νομικό πλαίσιο της ΕΕ (σημεία 57-58).

Ενωσιακή προστιθέμενη αξία

- 14** Η πρόταση προσδιορίζει την ενωσιακή προστιθέμενη αξία του [προγράμματος για την ενιαία αγορά και τα τελωνεία](#) στην αιτιολογική έκθεσή της και στο νομοθετικό δημοσιονομικό και ψηφιακό δελτίο, ιδίως στο «πλαίσιο της πρότασης» και συγκεκριμένα στην ενότητα 1.5.2 «Προστιθέμενη αξία της ενωσιακής παρέμβασης». Στις εν λόγω ενότητες εξηγείται ότι η δράση της ΕΕ παράγει προστιθέμενη αξία αποφέροντας διασυννοριακά και διακρατικά οφέλη και δημιουργώντας οικονομίες κλίμακας, εναρμονισμένες ψηφιακές υποδομές και κοινά εργαλεία, κάτι που τα κράτη μέλη δεν είναι σε θέση να επιτύχουν στον ίδιο βαθμό δρώντας μεμονωμένα. Τονίζεται, μεταξύ άλλων, ο ρόλος της χρηματοδότησης σε επίπεδο ΕΕ για τη στήριξη της λειτουργίας της ενιαίας αγοράς και της τελωνειακής ένωσης, την επιβολή του ενωσιακού δικαίου, την ενίσχυση της αρχιτεκτονικής της ΕΕ για την καταπολέμηση της απάτης και τον μετριασμό των ανισοτήτων στις διοικητικές ικανότητες και τις ικανότητες ΤΠ μεταξύ των εθνικών αρχών.
- 15** Πολλές από τις δραστηριότητες που θα χρηματοδοτηθούν από το [πρόγραμμα για την ενιαία αγορά και τα τελωνεία](#) συνιστούν νομική υποχρέωση. Εν τω μεταξύ, επισημαίνουμε ότι ούτε στο άρθρο 3 (Στόχοι του προγράμματος) ούτε στο άρθρο 11 (Πρόγραμμα εργασίας) απαιτείται να καταδεικνύεται στα προγράμματα εργασίας ότι οι προγραμματισμένες δράσεις του [προγράμματος για την ενιαία αγορά και τα τελωνεία](#) αποφέρουν οφέλη πέραν εκείνων που θα μπορούσαν να επιτευχθούν σε εθνικό ή περιφερειακό επίπεδο. Αντ' αυτού, όπως περιγράφεται στην αιτιολογική έκθεση και στην ενότητα που αφορά τα μέτρα διαχείρισης, η αξιολόγηση αυτή διέπεται από τις γενικές διατάξεις της πρότασης [κανονισμού σχετικά με το πλαίσιο επιδόσεων](#), για την οποία το ΕΕΣ γνωμοδοτεί χωριστά. Ως εκ τούτου, η ενωσιακή προστιθέμενη αξία θα πρέπει να προσδιοριστεί κατά την κατάρτιση των προγραμμάτων εργασίας (βλέπε σημείο 60). Αυτό ισχύει όλως ιδιαιτέρως για τις μη υποχρεωτικές δραστηριότητες που χρηματοδοτούνται από το [πρόγραμμα για την ενιαία αγορά και τα τελωνεία](#).
- 16** Αν και η Επιτροπή έχει εκθέσει το σκεπτικό της για την ανάληψη δράσης σε επίπεδο ΕΕ στους τομείς που καλύπτονται από το [πρόγραμμα για την ενιαία αγορά και τα τελωνεία](#), παραμένει δύσκολη η τεκμηρίωση της ενωσιακής προστιθέμενης αξίας και η σύγκριση της μεταξύ των διαφόρων σκελών του [προγράμματος](#), ιδίως όσον αφορά τις δραστηριότητες συνεργασίας στις οποίες συμμετέχουν διάφοροι συμφεροντούχοι και κράτη μέλη με διαφορετικές διοικητικές ικανότητες. Η Επιτροπή, στην [εκτίμηση](#)

[επιπτώσεων](#) που έχει καταρτίσει, αναγνωρίζει και αυτή περιορισμούς στην υφιστάμενη βάση τεκμηρίωσης για την αξιολόγηση της ενωσιακής προστιθέμενης αξίας. Ορισμένες αξιολογήσεις των προγραμμάτων που πρόκειται να ενοποιηθούν υπό το [πρόγραμμα για την ενιαία αγορά και τα τελωνεία](#) δεν ήταν ακόμη διαθέσιμες κατά τον χρόνο σύνταξης της πρότασης κανονισμού, εν μέρει λόγω του νομοθετικού χρονοδιαγράμματος, και άλλες παρουσίαζαν ελλιπή, μη συγκρίσιμα και άνιση ποιότητας στοιχεία που υποβλήθηκαν από τα κράτη μέλη ή δεν περιείχαν τιμές βάσης, συγκρίσιμους δείκτες ούτε σαφείς μεθοδολογίες απόδοσης αποτελεσμάτων [COM(2025) 733, SWD(2025) 385].

17 Όπως έχουμε ήδη αναφέρει στην [επισκόπηση 03/2025](#), θεωρούμε ότι, για να είναι πλήρως αποτελεσματική, η έννοια της ενωσιακής προστιθέμενης αξίας πρέπει να γίνεται αντιληπτή με τον ίδιο τρόπο από όλα τα θεσμικά όργανα της ΕΕ και να αποτυπώνεται σε κατάλληλη πολιτική δήλωση ή νομοθετική πράξη της ΕΕ. Με άλλα λόγια, η ενωσιακή προστιθέμενη αξία μπορεί να μετράται αποτελεσματικά μόνον εάν ορίζεται με σαφήνεια και εφαρμόζεται με συνέπεια. Τον Φεβρουάριο του 2025, στην [ανακοίνωσή της σχετικά με την πορεία προς το προσεχές ΠΔΠ](#), η Επιτροπή δήλωσε ότι ο μελλοντικός προϋπολογισμός της ΕΕ θα πρέπει να επικεντρώνεται στις κοινές προκλήσεις, όπου οι δαπάνες σε ευρωπαϊκό επίπεδο αποφέρουν την υψηλότερη ενωσιακή προστιθέμενη αξία. Παρόλο που, σύμφωνα με τις [κατευθυντήριες γραμμές](#) και την [εργαλειοθήκη](#) για τη βελτίωση της νομοθεσίας, η ενωσιακή προστιθέμενη αξία αξιολογείται μέσω εκτιμήσεων επιπτώσεων και αξιολογήσεων, επισημαίνουμε ότι ούτε το ισχύον νομικό πλαίσιο της ΕΕ ούτε οι προτάσεις της Επιτροπής για το επόμενο ΠΔΠ περιλαμβάνουν ορισμό της έννοιας αυτής. Υπενθυμίζουμε επίσης ότι, στην [επισκόπηση 03/2025](#), επισημάναμε ότι η Επιτροπή δεν έχει ακόμη διενεργήσει αξιολόγηση της ενωσιακής προστιθέμενης αξίας των τρεχόντων προγραμμάτων της περιόδου 2021-2027.

18 Συνολικά, και όπως ήδη αναφέρθηκε στο [ενημερωτικό έγγραφο του 2018](#) που εκπονήθηκε ενόψει του ΠΔΠ 2021-2027, θεωρούμε ότι η επίτευξη συμφωνίας σχετικά με τον ορισμό της ενωσιακής προστιθέμενης αξίας και η εφαρμογή του με συνέπεια, θα απέβαινε προς όφελος του δημόσιου διαλόγου και της λήψης αποφάσεων. Η απουσία ορισμού της προστιθέμενης αξίας αποτελεί επίμονο πρόβλημα. Για τον λόγο αυτό, επαναλαμβάνουμε την πρότασή μας αυτή σε σχέση με την υπό εξέταση πράξη.

Ευθυγράμμιση των στόχων των δαπανών με τις προτεραιότητες πολιτικής σε επίπεδο ΕΕ

Στόχοι και προτεραιότητες της ΕΕ

- 19** Οι στόχοι του προγράμματος αντικατοπτρίζουν τις προτεραιότητες πολιτικής σε επίπεδο ΕΕ που καθορίζονται στη Συνθήκη και στην τομεακή νομοθεσία που αφορά τομείς όπως τα τελωνεία, η φορολογία, η εποπτεία της αγοράς, η καταπολέμηση της απάτης και οι στατιστικές. Στο πλαίσιο που συνοδεύει την πρόταση (ενότητες 1.3 και 1.4) εξηγείται ότι το πρόγραμμα έχει ως στόχο να συμβάλει στην ανταγωνιστικότητα της ΕΕ, στον ψηφιακό μετασχηματισμό των τελωνειακών και των φορολογικών συστημάτων, στην επιβολή των κανόνων της ενιαίας αγοράς και στη διαθεσιμότητα αξιόπιστων δεδομένων για τη χάραξη πολιτικής.
- 20** Ωστόσο, ενώ ο προγραμματισμός της Επιτροπής βασίζεται σε καθιερωμένα πλαίσια πολιτικής, ούτε στο άρθρο 3 (Στόχοι του προγράμματος) ούτε στο άρθρο 11 (Πρόγραμμα εργασίας) απαιτείται να καταδεικνύεται στα προγράμματα εργασίας η ευθυγράμμιση με τις ανάγκες πολιτικής που έχουν εντοπιστεί μέσω του Ευρωπαϊκού Εξαμήνου ή ειδικών στρατηγικών πλαισίων της ΕΕ, όπως οι πρωτοβουλίες για την ανταγωνιστικότητα, οι προτεραιότητες επιβολής των κανόνων της ενιαίας αγοράς ή το θεματολόγιο ψηφιοποίησης στον τομέα των τελωνείων και της φορολογίας.
- 21** Από τις ελεγκτικές εργασίες μας στον τομέα της ενιαίας αγοράς προκύπτει ότι οι επίμονοι κανονιστικοί και διοικητικοί φραγμοί, η ανομοιόμορφη επιβολή και η περιορισμένη διασυνοριακή παροχή υπηρεσιών εξακολουθούν να αποτελούν τροχοπέδη για την ολοκλήρωση και την ανταγωνιστικότητα της ενιαίας αγοράς. Παραδείγματος χάριν, η [ειδική έκθεση 03/2025](#) σχετικά με τον γεωγραφικό αποκλεισμό και η [ειδική έκθεση 19/2025](#) σχετικά με τις κρίσιμες ελλείψεις φαρμάκων επιβεβαίωσαν ότι εξακολουθούν να υπάρχουν σημαντικοί διαρθρωτικοί φραγμοί εντός της ενιαίας αγοράς, γεγονός που μαρτυρά τη συνεχιζόμενη ανάγκη για ανάληψη δράσης σε επίπεδο ΕΕ με σκοπό την αντιμετώπιση του κατακερματισμού. Παρόλο που το [πρόγραμμα για την ενιαία αγορά και τα τελωνεία](#) αποσκοπεί στη στήριξη της εμβάθυνσης της ενιαίας αγοράς και της ανταγωνιστικότητας, οι παρατηρήσεις που διατυπώνουμε υπογραμμίζουν πόσο σημαντικό είναι να διασφαλιστεί ότι δίνεται σαφής προτεραιότητα στις δράσεις του [προγράμματος](#) υπέρ της εποπτείας της αγοράς, της συνεργασίας για την επιβολή της νομοθεσίας και της διαθεσιμότητας δεδομένων και ότι οι δράσεις αυτές συντονίζονται και οι επιδόσεις τους παρακολουθούνται.

Προγραμματισμός και ευθυγράμμιση

- 22** Στην [επισκόπηση 03/2025](#) σχετικά με το ΠΔΠ μετά το 2027, επισημάνσαμε την ανάγκη να αυξηθεί η συνοχή και η συμπληρωματικότητα μεταξύ των προγραμμάτων υπό το επόμενο ΠΔΠ. Επίσης, στο πλαίσιο της [εκτίμησης επιπτώσεων](#) της Επιτροπής, δεν διενεργήθηκε δομημένη ανάλυση που να καταδεικνύει πώς οι δραστηριότητες του προγράμματος θα συμβάλουν σε συγκεκριμένα αποτελέσματα πολιτικής σε επίπεδο ΕΕ ή θα συμπληρώσουν άλλα μέσα εκτέλεσης δαπανών. Αν και στην εκτίμηση επιπτώσεων εντοπίζονται ορισμένες πιθανές συνεργίες μεταξύ άλλων ενωσιακών προγραμμάτων και πολιτικών, η απουσία τέτοιας ανάλυσης αποδυναμώνει τη βάση τεκμηρίωσης για την αξιολόγηση της ευθυγράμμισης των πολιτικών στο στάδιο του σχεδιασμού.
- 23** Στην πρόταση κανονισμού τονίζεται ο ρόλος της δράσης σε επίπεδο ΕΕ για κοινά ψηφιακά συστήματα, πλατφόρμες σε επίπεδο ΕΕ, μεγάλης κλίμακας υποδομές ΤΠ στον τομέα των τελωνείων και της φορολογίας, την αρχιτεκτονική πληροφοριών για την καταπολέμηση της απάτης και τις ευρωπαϊκές στατιστικές. Παρόλο που το [πρόγραμμα για την ενιαία αγορά και τα τελωνεία](#) συνδυάζει στοιχεία ευελιξίας του προϋπολογισμού με διατάξεις που αποσκοπούν στην εξασφάλιση συνεχούς χρηματοδότησης για την εκπλήρωση των υποχρεώσεων σε επίπεδο ΕΕ, δεν καθορίζει τον τρόπο με τον οποίο θα αποτυπωθεί σε κανονιστικό επίπεδο η ιεράρχηση κατά προτεραιότητα μεταξύ των ειδικών για την ΕΕ βασικών λειτουργιών και των μορφών στήριξης για τις οποίες προβλέπεται μεγαλύτερη διακριτική ευχέρεια, ούτε τον τρόπο με τον οποίο αυτό θα κατευθύνει την κατανομή των πόρων σε δράσεις με σαφή ενωσιακή προστιθέμενη αξία.
- 24** Επιπλέον, επισημαίνουμε ότι δεν διευκρινίζεται στην πρόταση ο τρόπος με τον οποίο το πρόγραμμα θα αλληλεπιδρά με τα μέσα της ΕΕ σε τομείς όπως οι διαρθρωτικές μεταρρυθμίσεις, ο ψηφιακός μετασχηματισμός, η ικανότητα εποπτείας της αγοράς ή οι υποδομές διακυβέρνησης δεδομένων, ή θα τα συμπληρώνει. Αν και στην εκτίμηση επιπτώσεων τονίζεται η σημασία των συνεργιών με άλλα προγράμματα και μέσα της ΕΕ, δεν προβλέπονται ρυθμίσεις περί συντονισμού ούτε σαφής καταμερισμός των αρμοδιοτήτων μεταξύ του [προγράμματος για την ενιαία αγορά και τα τελωνεία](#) και άλλων χρηματοδοτικών μηχανισμών της ΕΕ. Ως εκ τούτου, και δεδομένου του μοντέλου διακυβέρνησης, είναι υπαρκτός ο κίνδυνος ο συντονισμός να βασίζεται σε μεγάλο βαθμό σε παραδοχές και όχι σε καθορισμένες ρυθμίσεις διακυβέρνησης, κάτι το οποίο μπορεί να οδηγήσει σε αλληλεπικαλύψεις.

Συνοχή και προτεραιοποίηση

- 25** Παρότι οι στόχοι του [προγράμματος για την ενιαία αγορά και τα τελωνεία](#) ευθυγραμμίζονται σε γενικές γραμμές με τις προτεραιότητες της ΕΕ για την

ανταγωνιστικότητα, την ολοκλήρωση και την επιβολή της ενιαίας αγοράς, η πρόταση κανονισμού δεν απαιτεί τα προγράμματα εργασίας να καταδεικνύουν τον τρόπο με τον οποίο οι χρηματοδοτούμενες δράσεις συμβάλλουν στην επίτευξη των εν λόγω προτεραιοτήτων με μετρήσιμο και συνεκτικό τρόπο. Ως εκ τούτου, ο βαθμός στον οποίο το πρόγραμμα θα ενισχύσει αποτελεσματικά την ανταγωνιστικότητα της ΕΕ και την ολοκλήρωση της ενιαίας αγοράς θα εξαρτηθεί κατά κύριο λόγο από επιλογές προγραμματισμού επαφόμενες στη διακριτική ευχέρεια, προγράμματα εργασίας, ετήσιες διαδικασίες του προϋπολογισμού και εργαλεία συντονισμού, και όχι από δεσμευτικές διατάξεις του νομικού πλαισίου.

26 Αυτή η απουσία ρητών απαιτήσεων ευθυγράμμισης ή συμπληρωματικότητας είναι ιδιαίτερα προβληματική, καθώς στο πρόγραμμα συνδυάζονται υποχρεωτικές υποδομές σε επίπεδο ΕΕ (όπως συστήματα ΤΠ στον τομέα των τελωνείων και της φορολογίας ή ευρωπαϊκές στατιστικές) με περισσότερο ευέλικτες δράσεις συνεργασίας και ανάπτυξης ικανοτήτων. Σύμφωνα με τη συνολική προσέγγιση του ΠΔΠ, επιδίωξη της πρότασης είναι να επιτευχθεί εξισορρόπηση μεταξύ ευελιξίας και προβλεψιμότητας για τις νομικά απαιτούμενες επενδύσεις, ενώ η ευθυγράμμιση διασφαλίζεται μέσω της καθοδήγησης που παρέχεται σχετικά με το ΠΔΠ και του ετήσιου προγραμματισμού. Ωστόσο, ελλείπει καθορισμένων αρχών προτεραιοποίησης ή κριτηρίων ευθυγράμμισης στον κανονισμό αυτό καθαυτό, υπάρχει κίνδυνος τα προγράμματα εργασίας να μην αντικατοπτρίζουν επαρκώς τις οριζόντιες προτεραιότητες της ΕΕ ή τους στρατηγικά σημαντικούς τομείς που έχουν προσδιορίσει η Επιτροπή και οι συννομοθέτες, μεταξύ άλλων σε τομείς όπως η δίκαιη φορολόγηση και η πρόληψη επιζήμιων φορολογικών πρακτικών, όπως προσδιορίζονται στην [ειδική έκθεση 27/2024](#) σχετικά με την καταπολέμηση των επιζήμιων φορολογικών καθεστώτων.

27 Τέλος, η πρόταση προβλέπει την ενίσχυση και την ανάπτυξη συστημάτων πληροφοριών για την καταπολέμηση της απάτης και των παρατυπιών, ιδίως του συστήματος πληροφοριών κατά της απάτης και του συστήματος διαχείρισης παρατυπιών, τα οποία είναι απαραίτητα για τη διοικητική συνεργασία και την ανταλλαγή πληροφοριών. Στην [ειδική έκθεση 26/2025](#) σχετικά με τα όργανα της ΕΕ κατά της απάτης, επισημάναμε επίμονες αδυναμίες στην αρχιτεκτονική της ΕΕ για την καταπολέμηση της απάτης, συμπεριλαμβανομένων ανεπαρκειών στην ανταλλαγή πληροφοριών μεταξύ της Ευρωπαϊκής Υπηρεσίας Καταπολέμησης της Απάτης, της Ευρωπαϊκής Εισαγγελίας και των εθνικών αρχών, ασυνεπών εθνικών πρακτικών αναφοράς περιπτώσεων απάτης, καθώς και κενών στις διαδικασίες ανάκτησης. Ως προς το ζήτημα αυτό, στην πρόταση [αιτιολογική σκέψη 4 και άρθρο 3, παράγραφος 2, στοιχείο ε)] γίνεται γενική αναφορά στη βελτίωση της διοικητικής συνεργασίας και την προστασία των οικονομικών συμφερόντων της ΕΕ. Σημειώνουμε επίσης ότι βρίσκονται σε εξέλιξη σε επίπεδο Επιτροπής προβληματισμοί σχετικά με την ενίσχυση της αρχιτεκτονικής της ΕΕ για την καταπολέμηση της απάτης. Ωστόσο, η πρόταση δεν καθορίζει συγκεκριμένους στόχους ή

δράσεις που αποσκοπούν στη βελτίωση της λειτουργίας της αρχιτεκτονικής της ΕΕ για την καταπολέμηση της απάτης. Ως εκ τούτου, παραμένει ασαφής η συμβολή του προγράμματος στη βελτίωση της αρχιτεκτονικής της ΕΕ για την καταπολέμηση της απάτης.

28 Ειδικότερα, επισημαίνουμε ότι η πρόταση δεν εξαλείφει τις επίμονες αδυναμίες στα συστήματα εντοπισμού και αναφοράς περιπτώσεων απάτης των κρατών μελών, οι οποίες εξετάζονται και στο πλαίσιο της εν εξελίξει επισκόπησης της αρχιτεκτονικής της ΕΕ για την καταπολέμηση της απάτης και τις οποίες έχουμε εντοπίσει επανειλημμένα στο πλαίσιο ελέγχων μας. Σε αυτές συγκαταλέγονται οι ελλείψεις στη θέσπιση και την εφαρμογή εθνικών στρατηγικών για την καταπολέμηση της απάτης, η μη αναφορά όλων των περιπτώσεων απάτης στην Ευρωπαϊκή Υπηρεσία Καταπολέμησης της Απάτης και στην Ευρωπαϊκή Εισαγγελία, καθώς και η ανεπαρκής προστασία και στήριξη των πληροφοριοδοτών δημοσίου συμφέροντος. Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο στο [ψήφισμα του 2025 σχετικά με την έκθεση PIF](#) ζητούσε επίσης να βελτιωθεί η αναφορά περιπτώσεων απάτης στα αρμόδια για τη διενέργεια ποινικών ερευνών όργανα και να ενισχυθούν οι διασφαλίσεις για τους πληροφοριοδότες δημοσίου συμφέροντος. Ωστόσο, στην πρόταση κανονισμού δεν καθορίζονται συγκεκριμένοι στόχοι, δείκτες ή δράσεις σε αυτούς τους τομείς, γεγονός που περιορίζει την ικανότητα του προγράμματος να στηρίζει τα κράτη μέλη με σκοπό τη βελτίωση του εντοπισμού περιπτώσεων απάτης, της αναφοράς παρατυπιών και της συνεργασίας με τις ερευνητικές αρχές.

29 Σημειώνουμε επίσης ότι ο κανονισμός δεν προβλέπει δράσεις σχετικά με εργαλεία ανάλυσης ή εξόρυξης δεδομένων που υποστηρίζουν τον προληπτικό εντοπισμό της απάτης. Στο πλαίσιο αρκετών ελέγχων σχετικά με τα υπαγόμενα σε διάφορα πλαίσια πολιτικής μέτρα καταπολέμησης της απάτης (ειδικές εκθέσεις [01/2019](#) σχετικά με την απάτη κατά την εκτέλεση των δαπανών της ΕΕ, [06/2019](#) σχετικά με την καταπολέμηση της απάτης στο πλαίσιο των δαπανών της ΕΕ για τη συνοχή, [11/2022](#) σχετικά με την προστασία του προϋπολογισμού της ΕΕ, [14/2022](#) σχετικά με τα φαινόμενα απάτης στο πλαίσιο της ΚΓΠ και [07/2023](#) σχετικά με τα συστήματα δικλίδων της Επιτροπής για τον μηχανισμό ανάκαμψης και ανθεκτικότητας), επισημάνσαμε τη σημασία των συστημάτων εξόρυξης δεδομένων, τα οποία μπορούν να αυξήσουν σε μεγάλο βαθμό τις ικανότητες πρόληψης της απάτης και βαθμολόγησης των κινδύνων. Αντιλαμβανόμαστε ότι η Επιτροπή αναπτύσσει επί του παρόντος μια περισσότερο ολοκληρωμένη πλατφόρμα ανάλυσης σε επίπεδο ΕΕ (Arachne+). Ωστόσο, δεν καθορίζονται στόχοι ούτε τιμές-στόχος για το πρόγραμμα που να στηρίζουν τη χρήση ή την ενίσχυση εργαλείων εξόρυξης δεδομένων, γεγονός που περιορίζει τη δυνητική συμβολή του προγράμματος στη βελτίωση της πρόληψης και του εντοπισμού περιπτώσεων απάτης.

30 Συνολικά, η συμβολή του προγράμματος στις προτεραιότητες πολιτικής σε επίπεδο ΕΕ θα εξαρτηθεί από επιλογές προγραμματισμού επαφόμενες στη διακριτική ευχέρεια και όχι

από δεσμευτικές διατάξεις του κανονισμού. Ως εκ τούτου, περιορίζεται τόσο η διαφάνεια όσο και η προβλεψιμότητα στον τρόπο με τον οποίο το πρόγραμμα θα συμβάλει στην υλοποίηση των στρατηγικών προτεραιοτήτων της ΕΕ (βλέπε σημεία 60-63).

Ευελιξία του προϋπολογισμού

- 31** Η πρόταση εισάγει διάφορους μηχανισμούς ευελιξίας που αποσκοπούν στην αντιμετώπιση των εξελισσόμενων επιχειρησιακών αναγκών στα διάφορα σκέλη της. Όσον αφορά το [πρόγραμμα για την ενιαία αγορά και τα τελωνεία](#), ένας υψηλός βαθμός ευελιξίας του προϋπολογισμού μπορεί να ενδείκνυται ιδιαίτερα δεδομένης της επανεξέτασης του τελωνειακού κώδικα της ΕΕ και της αρχιτεκτονικής της για την καταπολέμηση της απάτης που βρίσκεται σε εξέλιξη. Τα άρθρα 4 έως 6 εισάγουν διατάξεις για την κατανομή των αναλήψεων υποχρεώσεων σε ετήσιες δόσεις, τη χρήση εξωτερικών εσόδων με ειδικό προορισμό και τη σωρευτική εφαρμογή διαφόρων μορφών ενωσιακής χρηματοδότησης. Στο πλαίσιο που συνοδεύει την πρόταση εξηγείται ότι οι μηχανισμοί αυτοί είναι απαραίτητοι δεδομένων του πολυετούς χαρακτήρα των τελωνειακών και των φορολογικών συστημάτων ΤΠ, της επιχειρησιακής μεταβλητότητας των δράσεων συνεργασίας και της ανάγκης για ικανότητα ανταπόκρισης εντός του δημοσιονομικού περιβάλλοντος μετά το 2027.
- 32** Παρόλο που η αυξημένη ευελιξία μπορεί να διευκολύνει την αποδοτική εφαρμογή, στην πρόταση δεν προσδιορίζονται οι προϋποθέσεις, τα κριτήρια λήψης αποφάσεων ή οι απαιτήσεις τεκμηρίωσης που διέπουν τη χρήση των εν λόγω εργαλείων, πέραν των γενικών διατάξεων του [δημοσιονομικού κανονισμού](#). Ούτε στην πρόταση κανονισμού ούτε στο πλαίσιο διευκρινίζονται οι συνθήκες υπό τις οποίες μπορούν να γίνονται οι μεταφορές πιστώσεων, ο τρόπος με τον οποίο θα πρέπει να γίνεται η διαχείριση ή η γνωστοποίηση των εξωτερικών εσόδων με ειδικό προορισμό ή ο τρόπος με τον οποίο θα πρέπει να παρακολουθείται η σωρευτική χρηματοδότηση για σκοπούς λογοδοσίας. Επίσης, στην εκτίμηση επιπτώσεων δεν αναλύεται ο τρόπος με τον οποίο οι μηχανισμοί αυτοί θα πρέπει να προτεραιοποιηθούν ή να εξισορροπηθούν μεταξύ των διαφόρων σκελών που χαρακτηρίζονται από διαφορετικές επιχειρησιακές ανάγκες.
- 33** Επιπλέον, παρότι η πρόταση συνδυάζει αυξημένη ευελιξία του προϋπολογισμού με διατάξεις που αποσκοπούν στη διασφάλιση της συνέχειας της χρηματοδότησης για την εκπλήρωση των νομικών υποχρεώσεων σε επίπεδο ΕΕ, δεν καθορίζει ρητές αρχές προτεραιοποίησης ή διασφαλίσεις για τα βασικά συστήματα, τα οποία, απεναντίας, θα βασίζονται σε μεγάλο βαθμό σε αποφάσεις ετήσιου προγραμματισμού.
- 34** Όσον αφορά τη χρήση των εργαλείων ευελιξίας, στην [ειδική έκθεση 18/2025](#) σχετικά με την ευελιξία του προϋπολογισμού της ΕΕ επισημάνσαμε ότι τα εν λόγω μέσα συχνά

ενεργοποιούνταν χωρίς κατάλληλη ανάλυση ή τεκμηρίωση, ότι η χρήση τους περιορίζει τη δυνατότητα να σχηματίζεται εικόνα όσον αφορά τις ανακατανομές και ότι οι περιορισμοί στον σχεδιασμό των μέσων ευελιξίας συνέβαλαν στην πρόωρη εξάντλησή τους υπό το ΠΔΠ 2021-2027. Τα εν λόγω ευρήματα αφορούν άμεσα το [πρόγραμμα για την ενιαία αγορά και τα τελωνεία](#), δεδομένης της ανομοιογένειας που το χαρακτηρίζει. Παρότι στην αιτιολογική σκέψη 2 η ευελιξία ανάγεται σε κατευθυντήρια αρχή, στα άρθρα 4 έως 6 δεν προσδιορίζονται οι απαιτούμενες διασφαλίσεις.

- 35** Παράλληλα, όσον αφορά την προστασία των υποχρεωτικών λειτουργιών του προγράμματος, είναι ιδιαίτερα σημαντικό η ευελιξία του προϋπολογισμού να μην υπονομεύει τη συνέχεια των βασικών συνιστωσών. Το πλαίσιο χαρακτηρίζει τα τελωνειακά συστήματα ΤΠ, τα φορολογικά συστήματα ΤΠ, το σύστημα πληροφοριών κατά της απάτης, το σύστημα διαχείρισης παρατυπιών και τις ευρωπαϊκές στατιστικές ως υποδομές σε επίπεδο ΕΕ που απαιτούν μακροπρόθεσμες βιώσιμες επενδύσεις, για τις οποίες προβλέπονται ετήσιες δόσεις. Ωστόσο, τα άρθρα 4–6 δεν παρέχουν διασφαλίσεις για την προστασία των λειτουργιών αυτών έναντι εσωτερικών ανακατανομών, κάτι που συνεπάγεται τον κίνδυνο τα συστήματα που είναι υποχρεωτικά εκ του νόμου να θιγούν από διοικητικές αποφάσεις που λαμβάνονται κατά τη διάρκεια της περιόδου προγραμματισμού.
- 36** Η απουσία λεπτομερών κανόνων για την εφαρμογή των εργαλείων ευελιξίας είναι ιδιαίτερα ανησυχητική, καθώς το πρόγραμμα συνδυάζει διάφορες δραστηριότητες με διαφορετικές δομές κόστους, διαφορετικά προφίλ κινδύνου και διαφορετικά χρονοδιαγράμματα υλοποίησης. Για τις πολυετείς επενδύσεις ΤΠ απαιτούνται προβλέψιμοι και οριοθετημένοι πόροι, ενώ οι χρηματοδοτικές ανάγκες των δράσεων συνεργασίας είναι περισσότερο ευμετάβλητες. Χωρίς καθοδήγηση σχετικά με την προτεραιοποίηση ή τις εσωτερικές διασφαλίσεις, η ευελιξία μπορεί να επιτείνει τις ανισορροπίες ή να καθυστερήσει την υλοποίηση των υποχρεωτικών συνιστωσών.
- 37** Τέλος, στην πρόταση δεν προβλέπονται ρυθμίσεις παρακολούθησης ή αναφοράς στοιχείων ειδικά για τις αποφάσεις που σχετίζονται με την ευελιξία. Το [πρόγραμμα για την ενιαία αγορά και τα τελωνεία](#) θα παρακολουθείται βάσει του οριζόντιου πλαισίου επιδόσεων για την περίοδο μετά το 2027. Ωστόσο, στο πλαίσιο και στις γενικές υποχρεώσεις αξιολόγησης βάσει του [δημοσιονομικού κανονισμού](#) γίνεται μόνο μία αναφορά στην παρακολούθηση, η οποία δεν διασφαλίζει πληροφόρηση σε επίπεδο σκέλους όσον αφορά τις επιπτώσεις των μεταφορών πιστώσεων, των εσόδων με ειδικό προορισμό ή της σωρευτικής χρηματοδότησης. Στο πλαίσιο αυτό, οι εσωτερικοί μηχανισμοί διακυβέρνησης του προγράμματος είναι πιθανό να διαδραματίσουν σημαντικό ρόλο για τη διασφάλιση επαρκούς εποπτείας. Χωρίς τέτοια μέτρα, οι εποπτικοί φορείς ενδέχεται να βρεθούν αντιμέτωποι με περιορισμούς κατά την αξιολόγηση του

αντικτύπου των εργαλείων ευελιξίας στην κατανομή των πόρων και στις επιδόσεις (βλέπε σημεία [61-62](#)).

Απλούστευση του προγράμματος και των διαδικασιών

Ενιαίο εγχειρίδιο κανόνων και άλλες διαδικαστικές απλουστεύσεις

- 38** Συνολικά, η πρόταση παρέχει ισχυρή νομική βάση για απλούστευση, αλλά η λογοδοσία προϋποθέτει το μελλοντικό πλαίσιο εφαρμογής να διασφαλίζει σαφείς διαδρομές ελέγχου, ανταγωνιστικές διαδικασίες σύναψης συμβάσεων και ισχυρές εσωτερικές δικλίδες, σύμφωνα με τις αρχές του [δημοσιονομικού κανονισμού](#).
- 39** Η βασική απλούστευση της πρότασης έγκειται στη συγχώνευση υφιστάμενων προγραμμάτων σε ένα ενιαίο πλαίσιο. Σύμφωνα με την αιτιολογική έκθεση, τις αιτιολογικές σκέψεις 11 και 36 και το άρθρο 1, η ενοποίηση αυτή αποσκοπεί στην αύξηση της συνοχής, καθώς και στην απλούστευση της πρόσβασης σε ενωσιακή χρηματοδότηση και στη μείωση του διοικητικού φόρτου. Το άρθρο 11 εισάγει ένα ενοποιημένο σύστημα ετήσιων και πολυετών προγραμμάτων εργασίας για την εφαρμογή του [προγράμματος για την ενιαία αγορά και τα τελωνεία](#), το οποίο αντικαθιστά τέσσερις διακριτές δομές διακυβέρνησης. Το άρθρο 12 καταργεί τους υφιστάμενους κανονισμούς και το άρθρο 13 εισάγει μεταβατικές διατάξεις για τη διατήρηση της συνέχειας των εν ισχύ συμβάσεων και των υφιστάμενων συστημάτων. Οι λεπτομερείς επιχειρησιακές ρυθμίσεις αναμένεται να καθοριστούν μέσω προγραμμάτων εργασίας, ωστόσο η πρόταση δεν προσδιορίζει με σαφήνεια τον τρόπο με τον οποίο αυτές οι διαδικασίες προγραμματισμού θα εφαρμόζονται στην πράξη σε τομείς πολιτικής με διαφορετικές επιχειρησιακές απαιτήσεις.
- 40** Συνολικά, θεωρούμε ότι τα στοιχεία αυτά καταδεικνύουν συνέπεια στην πρόθεση εξορθολογισμού των δομών διαχείρισης, παράλληλα με τη διασφάλιση της νομικής και οικονομικής συνέχειας. Ωστόσο, όπως αναγνωρίζεται στην εκτίμηση επιπτώσεων, στο πλαίσιο προηγούμενων ελέγχων του ΕΕΣ έχουμε επισημάνει αρκετές αποκλίσεις που απειλούν την τελωνειακή ένωση (ειδικές εκθέσεις [13/2023](#) σχετικά με τους εγκεκριμένους οικονομικούς φορείς, [04/2021](#) σχετικά με τους τελωνειακούς ελέγχους, [20/2019](#) σχετικά με τα πληροφοριακά συστήματα της ΕΕ, [26/2018](#) σχετικά με τις καθυστερήσεις στην υλοποίηση των συστημάτων ΤΠ των τελωνείων, [19/2017](#) σχετικά με τις διαδικασίες εισαγωγής) και την ανεπαρκή προστασία των οικονομικών συμφερόντων της ΕΕ στον

τομέα της φορολογίας (ειδικές εκθέσεις 08/2025 σχετικά με την απάτη στον τομέα του ΦΠΑ στις εισαγωγές, 12/2019 σχετικά με το ηλεκτρονικό εμπόριο και 24/2015 σχετικά με την ενδοκοινοτική απάτη στον τομέα του ΦΠΑ). Παρά τα προηγούμενα ενωσιακά προγράμματα, οι αποκλίσεις στις εθνικές πρακτικές παραμένουν, γεγονός που καθιστά επιτακτικότερη την ανάγκη για σαφέστερους μηχανισμούς διακυβέρνησης και προτεραιοποίησης στο πλαίσιο του [προγράμματος για την ενιαία αγορά και τα τελωνεία](#). Ως εκ τούτου, παραμένει ασαφές αν η ενοποίηση αυτή θα επιφέρει απτή απλούστευση και μείωση του διοικητικού φόρτου και του κόστους για τις εθνικές αρχές και τους δικαιούχους.

Τρόποι διαχείρισης

- 41** Το προτεινόμενο πρόγραμμα θα υλοποιηθεί υπό άμεση και έμμεση διαχείριση. Στο πλαίσιο αυτό, θεωρούμε ότι η μεταβίβαση αρμοδιοτήτων σε εκτελεστικούς οργανισμούς και, αφότου συσταθεί, στην Τελωνειακή Αρχή της ΕΕ πρέπει να βασίζεται σε ισχυρές συμφωνίες μεταβίβασης αρμοδιοτήτων, πλήρη δικαιώματα πρόσβασης για σκοπούς ελέγχου και σαφείς απαιτήσεις εσωτερικών δικλίδων, όπως προβλέπεται στο ισχύον νομικό πλαίσιο, συμπεριλαμβανομένων του [δημοσιονομικού κανονισμού](#) και των σχετικών πράξεων σύστασης και μεταβίβασης αρμοδιοτήτων. Ωστόσο, στην πρόταση δεν προσδιορίζονται κριτήρια βάσει των οποίων να καθορίζεται πότε οι δράσεις πρέπει να υλοποιούνται υπό άμεση διαχείριση και πότε υπό έμμεση, ούτε ο τρόπος με τον οποίο η Επιτροπή θα διασφαλίσει τη συνεπή εφαρμογή των προτύπων από τους πολλούς και διάφορους φορείς υλοποίησης. Αυτό ενέχει δυνητικούς κινδύνους για τη λογοδοσία, οι οποίοι θα μπορούσαν να μετριαστούν με την αποσαφήνιση των κριτηρίων καθορισμού του τρόπου διαχείρισης και την εφαρμογή κοινών ελάχιστων προτύπων από όλους τους φορείς υλοποίησης.

Μηχανισμοί χρηματοδότησης

- 42** Η πρόταση επιτρέπει τη χρήση όλων των μεθόδων χρηματοδότησης που προβλέπονται από τον [δημοσιονομικό κανονισμό](#) για τις επιχορηγήσεις, συμπεριλαμβανομένων απλουστευμένων μορφών επιχορηγήσεων (κατ' αποκοπή ποσά, μοναδιαίο κόστος, ενιαίοι συντελεστές) και, κατά περίπτωση, χρηματοδότησης που δεν συνδέεται με τις δαπάνες. Οι μηχανισμοί αυτοί αποσκοπούν στη μείωση του διοικητικού φόρτου για τους δικαιούχους και τους φορείς υλοποίησης και στην αντικατάσταση των ποικίλων ρυθμίσεων που εφαρμόζονταν ως προς τις επιχορηγήσεις στο πλαίσιο των προηγούμενων προγραμμάτων. Ωστόσο, θεωρούμε ότι οι απλουστευμένες μορφές επιχορηγήσεων ή η χρηματοδότηση που δεν συνδέεται με τις δαπάνες ενδέχεται να μην είναι ο πλέον ενδεδειγμένος μηχανισμός χρηματοδότησης σε ορισμένες περιπτώσεις,

ιδίως δεδομένου ότι η πρόταση δεν καθορίζει λεπτομερώς τον τρόπο επιλογής ή εφαρμογής των εν λόγω μεθόδων πληρωμής.

- 43** Στο πλαίσιο αυτό, υπενθυμίζουμε επίσης την εκτίμησή μας σχετικά με τους κινδύνους που ενέχει και τις ευκαιρίες που προσφέρει η χρηματοδότηση που δεν συνδέεται με τις δαπάνες όσον αφορά τη χρηστή δημοσιονομική διαχείριση του προϋπολογισμού (βλέπε, παραδείγματος χάριν, την [ετήσια έκθεσή μας για το 2022](#) και την [ετήσια έκθεσή μας για το 2024](#)). Σύμφωνα με τον [δημοσιονομικό κανονισμό](#), οι όροι ή τα αποτελέσματα που ενεργοποιούν την καταβολή πληρωμής στο πλαίσιο χρηματοδότησης που δεν συνδέεται με τις δαπάνες καθορίζονται στο επίπεδο κάθε δράσης. Λαμβανομένων υπόψη των προηγούμενων ελεγκτικών ευρημάτων μας σχετικά με τα διδάγματα για το επόμενο ΠΔΠ και τον μηχανισμό ανάκαμψης και ανθεκτικότητας (βλέπε, παραδείγματος χάριν, [επισκόπηση 03/2025](#) και [επισκόπηση 02/2025](#) αντίστοιχα), προτείνουμε στην Επιτροπή να αξιολογεί προσεκτικά και κατά περίπτωση αν αυτή η επιλογή χρηματοδότησης είναι πράγματι η ενδεδειγμένη για το μεγαλύτερο μέρος των προτεινόμενων δαπανών.

Σύναψη συμβάσεων

- 44** Παρότι η πρόταση εισάγει μια απλουστευμένη αρχιτεκτονική μέσω της ενοποίησης των προγραμμάτων από νομική και επιχειρησιακή άποψη, η απλούστευση αυτή θα είναι αποτελεσματική μόνον εάν οι κανόνες εφαρμογής, ο εσωτερικός διαχωρισμός του προϋπολογισμού (ή ισοδύναμες διασφαλίσεις), οι δικλίδες σε σχέση με τις δημόσιες συμβάσεις και οι μεταβατικές ρυθμίσεις σχεδιάζονται με άρτιο τρόπο και επιβάλλονται αυστηρά, σύμφωνα με τους κανόνες εφαρμογής που προβλέπονται στον [δημοσιονομικό κανονισμό](#). Αυτό ισχύει όλως ιδιαιτέρως για τις συνιστώσες που βασίζονται σε μεγάλο βαθμό στη σύναψη συμβάσεων ή χαρακτηρίζονται από ένταση δεδομένων, όπως το σύστημα πληροφοριών κατά της απάτης, το σύστημα διαχείρισης παρατυπιών και τα συστήματα ΤΠ μεγάλης κλίμακας στον τομέα των τελωνείων και της φορολογίας.

Διακυβέρνηση του προγράμματος

- 45** Όπως προαναφέρθηκε, το [πρόγραμμα για την ενιαία αγορά και τα τελωνεία](#) αντικαθιστά προηγούμενους χωριστούς κύκλους προγραμματισμού με μια ενιαία προσέγγιση βάσει προγραμμάτων εργασίας, η οποία, σύμφωνα με τον [δημοσιονομικό κανονισμό](#), θα βελτιώσει καταρχήν τη συνοχή. Ωστόσο, πέραν του γενικού πλαισίου που ορίζεται στην αιτιολογική σκέψη 2, το οποίο συνδυάζει αυξημένη ευελιξία με ενισχυμένη διακυβέρνηση, η πρόταση παρέχει περιορισμένες πληροφορίες σχετικά με τον τρόπο καθορισμού των προτεραιοτήτων σε τομείς πολιτικής που χαρακτηρίζονται από διαφορετικές εντολές, διαφορετικές ομάδες δικαιούχων και διαφορετικά επιχειρησιακά

χρονοδιαγράμματα. Επίσης, δεν υπάρχουν πληροφορίες σχετικά με το πώς θα ενσωματωθούν οι απόψεις των συμφεροντούχων, ιδίως των τελωνειακών και των φορολογικών διοικήσεων, ή ποιος θα είναι ο ρόλος της μελλοντικής Τελωνειακής Αρχής της ΕΕ αφ' ης στιγμής τεθεί σε λειτουργία. Παρόλο που οι πτυχές αυτές αναμένεται να αποτελέσουν αντικείμενο συμφωνιών συνεισφοράς και άλλων ρυθμίσεων στο στάδιο της υλοποίησης, θεωρούμε ότι αυτές οι ασάφειες μπορεί να περιορίσουν την ικανότητα του προγράμματος να διατηρήσει τη στρατηγική του εστίαση και να διασφαλίζει διαφάνεια.

Πλαίσιο επιδόσεων

46 Η αναφορά στοιχείων, η παρακολούθηση και η αξιολόγηση του προτεινόμενου προγράμματος για την ενιαία αγορά και τα τελωνεία θα πραγματοποιούνται σύμφωνα με το πλαίσιο επιδόσεων που προβλέπεται για τον προϋπολογισμό της ΕΕ μετά το 2027, βάσει ενός κοινού συνόλου δεικτών. Το πλαίσιο αυτό καθορίζεται στην πρόταση κανονισμού της Επιτροπής για τη θέσπιση πλαισίου παρακολούθησης των δαπανών και επιδόσεων του προϋπολογισμού και άλλων οριζόντιων κανόνων για τα προγράμματα και τις δραστηριότητες της ΕΕ, για την οποία το ΕΕΣ γνωμοδοτεί χωριστά. Ως εκ τούτου, το πρόγραμμα για την ενιαία αγορά και τα τελωνεία θα βασίζεται σε ένα κοινό σύνολο δεικτών που θα προσδιοριστούν σε επίπεδο ΕΕ. Παρόλο που το οριζόντιο πλαίσιο επιδόσεων έχει σχεδιαστεί ώστε να εφαρμόζεται σε προγράμματα που καλύπτουν εξαιρετικά ετερογενείς δραστηριότητες, η πρόταση παρέχει ελάχιστες πληροφορίες σχετικά με το πώς το εν λόγω κοινό σύστημα θα προσαρμοστεί στις εξαιρετικά ετερογενείς δραστηριότητες που χρηματοδοτούνται από το πρόγραμμα για την ενιαία αγορά και τα τελωνεία, οι οποίες κυμαίνονται από συστήματα ΤΠ μεγάλης κλίμακας στον τομέα των τελωνείων και της φορολογίας μέχρι δράσεις εποπτείας της αγοράς και εργαλεία καταπολέμησης της απάτης, όπως το σύστημα πληροφοριών για την καταπολέμηση της απάτης και το σύστημα διαχείρισης παρατυπιών. Ως εκ τούτου, για την κάλυψη αυτής της ανάγκης, το πρόγραμμα θα πρέπει να διαθέτει σαφείς ρυθμίσεις δικλίδων και λογοδοσίας.

47 Όπως και στις άλλες προτάσεις προγραμμάτων που εξέτασε το ΕΕΣ (γνώμη 01/2026 σχετικά με το Ευρωπαϊκό Ταμείο Ανταγωνιστικότητας και γνώμη 02/2026 σχετικά με το πρόγραμμα «Ορίζων Ευρώπη»), οι δείκτες που έχουν καθοριστεί για το πλαίσιο επιδόσεων για την περίοδο μετά το 2027 βασίζονται κυρίως στις εκροές και όχι στα αποτελέσματα και στον αντίκτυπο (παραδείγματος χάριν, αριθμός υποστηριζόμενων συστημάτων, αριθμός συμμετεχουσών αρχών, αριθμός χρηματοδοτούμενων δράσεων), με περιορισμένο αριθμό δεικτών, όπως ορίζονται στο παράρτημα Ι του κανονισμού για τις επιδόσεις. Ωστόσο, οι δείκτες αυτοί ενδέχεται να μην αποτυπώνουν επαρκώς την πρόοδο προς την επίτευξη βασικών στόχων του προγράμματος για την ενιαία αγορά και τα τελωνεία, όπως η βελτίωση της διαλειτουργικότητας των τελωνειακών συστημάτων, η

ενίσχυση της ικανότητας διαχείρισης κινδύνων, η αποτελεσματικότερη φορολογική συνεργασία ή η βελτιωμένη προστασία των οικονομικών συμφερόντων της ΕΕ. Η πρόταση για το εν λόγω πρόγραμμα δεν περιλαμβάνει τιμές βάσης, ορόσημα ή αναμενόμενες πορείες ούτε καθορίζει μεθοδολογία για τον καθορισμό τους, στοιχεία τα οποία θα επέτρεπαν στο Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο να αξιολογούν την πρόοδο σε βάθος χρόνου.

- 48** Βάσει της πρότασης, η Επιτροπή είναι υποχρεωμένη να αναφέρει ετησίως στοιχεία σχετικά με τη συμβολή των δαπανών του [προγράμματος για την ενιαία αγορά και τα τελωνεία](#) στην επίτευξη των στόχων του. Ωστόσο, η αξιοπιστία των πληροφοριών σχετικά με τις επιδόσεις θα εξαρτηθεί σε μεγάλο βαθμό από τα δεδομένα που παρέχουν οι εθνικές τελωνειακές και φορολογικές διοικήσεις, οι αρμόδιες για την εποπτεία της αγοράς αρχές και άλλοι φορείς υλοποίησης. Η πρόταση δεν περιλαμβάνει διατάξεις για την ανεξάρτητη επαλήθευση των σχετικών με τις επιδόσεις δεδομένων, ούτε καθορίζει εναρμονισμένες απαιτήσεις διασφάλισης της ποιότητας σε σχέση με την κατάρτιση εκθέσεων σε εθνικό επίπεδο. Αυτό μπορεί να οδηγήσει σε ασυνέπειες όσον αφορά την πληρότητα, τη συγκρισιμότητα και την αξιοπιστία των δεδομένων μεταξύ των κρατών μελών.
- 49** Το άρθρο 33, παράγραφος 4, του [δημοσιονομικού κανονισμού](#) επιτρέπει στην Επιτροπή να αναστέλλει ή να μειώνει τις πληρωμές όταν υπάρχουν στοιχεία που αποδεικνύουν ότι οι επιδόσεις είναι ανεπαρκείς. Ωστόσο, ο εν λόγω [κανονισμός](#) δεν παρέχει ολοκληρωμένη μεθοδολογία για την αξιολόγηση της αποτελεσματικότητας (τουτέστιν του βαθμού επίτευξης των στόχων του προγράμματος) ή της αποδοτικότητας (τουτέστιν της σχέσης μεταξύ πόρων και αποτελεσμάτων). Ελλείψει σαφών κριτηρίων για την ερμηνεία των πληροφοριών σχετικά με τις επιδόσεις του [προγράμματος για την ενιαία αγορά και τα τελωνεία](#) —μεταξύ άλλων για δραστηριότητες με μεγάλους κύκλους υλοποίησης, όπως εκείνες που αφορούν τα τελωνειακά συστήματα ΤΠ ή τις πλατφόρμες για την καταπολέμηση της απάτης— η εφαρμογή του άρθρου 33, παράγραφος 4 μπορεί να είναι πρακτικά περιορισμένη.
- 50** Επισημαίνουμε ότι η Επιτροπή σχεδιάζει να εκπονήσει έκθεση υλοποίησης και εκ των υστέρων αξιολόγηση δυνάμει του άρθρου 34 του [δημοσιονομικού κανονισμού](#). Όμως, οι υποχρεώσεις αυτές δεν κωδικοποιούνται στην πρόταση κανονισμού για το [πρόγραμμα για την ενιαία αγορά και τα τελωνεία](#). Προτείνουμε επομένως να συμπεριληφθούν σε αυτήν. Η απουσία τους από το νομικό κείμενο μειώνει την ασφάλεια δικαίου και αποδυναμώνει ενδεχομένως το πλαίσιο λογοδοσίας, δεδομένου ιδίως του μεγέθους του προγράμματος, της πολυσκελούς διάρθρωσής του και των μακροπρόθεσμων επενδύσεων σε ψηφιακά συστήματα.

- 51** Συνολικά, αν και το προτεινόμενο πλαίσιο επιδόσεων συνάδει με την οριζόντια προσέγγιση που εφαρμόζεται για το ΠΔΠ 2028-2034, θα ήταν χρήσιμο η πρόταση για το [πρόγραμμα για την ενιαία αγορά και τα τελωνεία](#) να αποσαφηνίζει τα ειδικά ανά σκέλη αποτελέσματα, να εστιάζει περισσότερο στα αποτελέσματα και όχι στις εκροές, να προβλέπει εναρμονισμένες απαιτήσεις για την ποιότητα των δεδομένων και να περιλαμβάνει ρητές διατάξεις για την επαλήθευση των πληροφοριών σχετικά με τις επιδόσεις που παρέχονται από τις εθνικές αρχές. Χωρίς τα στοιχεία αυτά, υπάρχει κίνδυνος η αναφορά στοιχείων σχετικά με τις επιδόσεις να μην διευκολύνει επαρκώς τη λήψη τεκμηριωμένων αποφάσεων, τη δημοσιονομική εποπτεία ή τον εντοπισμό τομέων με χαμηλές επιδόσεις στο πλαίσιο του προγράμματος. Συνιστούμε επομένως να συμπεριληφθούν στην πρόταση.

Συμμόρφωση, χρηστή δημοσιονομική διαχείριση, διαφάνεια, λογοδοσία και ιχνηλασιμότητα των δαπανών

- 52** Το προτεινόμενο κονδύλιο για το [πρόγραμμα για την ενιαία αγορά και τα τελωνεία](#) σηματοδοτεί σημαντική αύξηση σε σύγκριση με τα αντίστοιχα κονδύλια των πέντε προηγούμενων προγραμμάτων. Είναι επομένως ιδιαίτερα σημαντικό να προσδιοριστούν σαφή κριτήρια κατανομής και να διασφαλιστεί η αξιόπιστη μέτρηση των επιδόσεων και η χρηστή δημοσιονομική διαχείριση.
- 53** Το άρθρο 11 της πρότασης προβλέπει την υλοποίηση μέσω προγραμμάτων εργασίας και σύμφωνα με το πλαίσιο της ΕΕ για τη δημοσιονομική διαχείριση και τις δικλίδες που ορίζεται στον [δημοσιονομικό κανονισμό](#). Όπως αναφέρεται στην αιτιολογική σκέψη 3, αυτό προϋποθέτει τα κονδύλια να είναι ιχνηλάσιμα με βάση τις αναλήψεις υποχρεώσεων, τις πληρωμές και τα λογιστικά αρχεία, καθώς και μέσω της εποπτείας από αρχές ελέγχου και αρχές καταπολέμησης της απάτης, όπως η Ευρωπαϊκή Υπηρεσία Καταπολέμησης της Απάτης και η Ευρωπαϊκή Εισαγγελία.
- 54** Επίσης, η πρόταση, υπενθυμίζοντας ότι οι διατάξεις σχετικά με τις δημοσιονομικές διορθώσεις, την ανάκτηση και τις κυρώσεις που προβλέπονται στα άρθρα 98 έως 105 του [δημοσιονομικού κανονισμού](#) εφαρμόζονται σε όλες τις μεθόδους υλοποίησης, επιτρέπει την ανάκτηση χρηματοδότησης όταν οι δαπάνες είναι δυσανάλογες προς τα επιτεύγματα ή έχουν πραγματοποιηθεί κατά παράβαση των ενωσιακών ή εθνικών κανόνων.
- 55** Τέλος, στην αιτιολογική σκέψη 11 και στο συνοδευτικό πλαίσιο της πρότασης γίνεται αναφορά στις γενικές ρυθμίσεις παρακολούθησης και αξιολόγησης της ΕΕ, βάσει των οποίων η Επιτροπή υποχρεούται να συλλέγει δεδομένα και να αναφέρει στοιχεία σχετικά

με την υλοποίηση και τα αποτελέσματα, συνδέοντας τις χρηματοοικονομικές εισροές με τα αποτελέσματα όσον αφορά τις επιδόσεις.

56 Όπως προαναφέραμε, πολλές από τις δραστηριότητες που θα χρηματοδοτηθούν από το [πρόγραμμα για την ενιαία αγορά και τα τελωνεία](#) συνιστούν νομική υποχρέωση. Παρ' όλα αυτά και ανεξάρτητα από τους τρόπους υλοποίησης και χρηματοδότησης που θα επιλεγούν εν τέλει για τα διάφορα σκέλη του [προγράμματος](#), παραμένει ιδιαίτερα σημαντικό να διασφαλιστεί ικανοποιητικό επίπεδο συμμόρφωσης, διαφάνειας, λογοδοσίας, ιχνηλασιμότητας και χρηστής δημοσιονομικής διαχείρισης όσον αφορά τη χρήση των δαπανώμενων κονδυλίων. Όπως έχουμε ήδη αναφέρει στην [επισκόπηση 03/2025](#), η πρόθεση της Επιτροπής να απλουστεύσει τη δημοσιονομική διαχείριση της ΕΕ δεν θα πρέπει να αποβεί εις βάρος της λογοδοσίας. Ως εκ τούτου, ο κίνδυνος αυτός θα μπορούσε να μετριαστεί μεριμνώντας ώστε οι απλουστευμένες ρυθμίσεις υλοποίησης και χρηματοδότησης να υπόκεινται σε κοινές ελάχιστες απαιτήσεις σε σχέση με την ιχνηλασιμότητα, την αναφορά στοιχείων και την πρόσβαση για σκοπούς ελέγχου και να είναι σαφής η σύνδεση μεταξύ των αναλήψεων υποχρεώσεων, των πληρωμών και των αποτελεσμάτων σε όλα τα σκέλη του προγράμματος.

Εντολή ελέγχου του ΕΕΣ

57 Η πρόταση διασφαλίζει ότι το ΕΕΣ διατηρεί σαφή και απεριόριστη εντολή ελέγχου σε σχέση με όλα τα μέσα της ΕΕ που χρηματοδοτούνται στο πλαίσιο του προγράμματος, συμπεριλαμβανομένης της πρόσβασης σε τελικούς δικαιούχους και αποδέκτες. Πράγματι, στο άρθρο 8, παράγραφος 1, γίνεται ρητή αναφορά, βάσει της οποίας καθίσταται σαφές ότι το πρόγραμμα μπορεί να υλοποιηθεί υπό άμεση ή έμμεση διαχείριση και διασφαλίζεται ότι τα δικαιώματα ελέγχου μας δυνάμει του [άρθρου 287 ΣΛΕΕ](#) και του άρθρου 63, παράγραφος 2, στοιχείο δ), του άρθρου 129, του άρθρου 211, παράγραφος 6, του άρθρου 223, παράγραφος 4, στοιχείο γ), του άρθρου 261, παράγραφος 2, και του άρθρου 263, παράγραφοι 3, 5 και 7, του [δημοσιονομικού κανονισμού](#), συνεχίζουν να καλύπτουν όλες τις εξουσιοδοτημένες οντότητες, τους εταίρους υλοποίησης και τους αποδέκτες.

58 Ωστόσο, η πρόταση δεν διευρύνει την εντολή του ΕΕΣ ώστε να καλύπτει οντότητες που έχουν συσταθεί εκτός του νομικού πλαισίου της ΕΕ. Επίσης, δεν προβλέπει μηχανισμούς προσωρινής συμμετοχής, όπως η εκπροσώπηση στα διοικητικά συμβούλια. Αντ' αυτού, για τη διασφάλιση διαφάνειας και λογοδοσίας, βασίζεται στις υφιστάμενες ρήτρες πρόσβασης για σκοπούς ελέγχου που περιλαμβάνονται στις συμφωνίες μεταβίβασης αρμοδιοτήτων και συνεισφοράς. Επισημαίνουμε ότι οι τυποποιημένοι γενικοί όροι που ισχύουν για τις συμφωνίες συνεισφοράς περιλαμβάνουν ρήτρες που διασφαλίζουν τα δικαιώματα ελέγχου του ΕΕΣ, ωστόσο, όπως αναφέραμε κατά το παρελθόν στη

γνώμη 02/2024, τυχόν συμφωνίες μεταβίβασης αρμοδιοτήτων που υπογράφει η Επιτροπή θα πρέπει επίσης να διαφυλάσσουν τα δικαιώματα ελέγχου μας. Συνεπώς, στις συμφωνίες που συνάπτονται με τις εντεταλμένες οντότητες θα πρέπει να περιλαμβάνονται ρήτρες ελέγχου.

Ειδικά σχόλια

- 59 Αιτιολογική σκέψη 4:** Στην αιτιολογική σκέψη 4 υπενθυμίζεται ο ρόλος της Ευρωπαϊκής Υπηρεσίας Καταπολέμησης της Απάτης, της Ευρωπαϊκής Εισαγγελίας και του ΕΕΣ. Στον προτεινόμενο κανονισμό δεν καθορίζεται ο τρόπος με τον οποίο η χρηματοδότηση του προγράμματος θα στηρίξει τη λειτουργία της αρχιτεκτονικής της ΕΕ για την καταπολέμηση της απάτης, ούτε τίθενται στόχοι για τη βελτίωση της ανταλλαγής πληροφοριών και του εντοπισμού ή της αναφοράς παρατυπιών και περιπτώσεων απάτης. Πρόκειται για αξιοσημείωτα κενά λαμβανομένων υπόψη των ευρημάτων της [ειδικής έκθεσης 26/2025](#) και του [ψηφίσματος του 2025 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου σχετικά με την έκθεση PIF](#). Ο νομοθέτης πρέπει να αποσαφηνίσει την επιδιωκόμενη συμβολή του προγράμματος στην αντιμετώπιση αυτών των διαρθρωτικών αδυναμιών.
- 60 Άρθρο 3:** Το άρθρο 3 προσδιορίζει τους στόχους του προγράμματος, αλλά δεν επιβάλλει στην Επιτροπή την υποχρέωση να καταδεικνύει ότι οι δράσεις που χρηματοδοτούνται στο πλαίσιο του [προγράμματος για την ενιαία αγορά και τα τελωνεία](#) παράγουν ενωσιακή προστιθέμενη αξία ή ότι ευθυγραμμίζονται με τις προτεραιότητες πολιτικής σε επίπεδο ΕΕ. Ως εκ τούτου, οι αξιολογήσεις αυτές επαφίενται στη διακριτική ευχέρεια της Επιτροπής κατά τη λήψη αποφάσεων προγραμματισμού. Αν και η ενωσιακή προστιθέμενη αξία πρέπει να εξετάζεται στο πλαίσιο των αξιολογήσεων των προγραμμάτων σύμφωνα με τις [κατευθυντήριες γραμμές για τη βελτίωση της νομοθεσίας](#), ο νομοθέτης θα πρέπει να εξετάσει το ενδεχόμενο θέσπισης ρητής απαίτησης να καταδεικνύεται στα προγράμματα εργασίας, για κάθε σκέλος, η εν λόγω προστιθέμενη αξία και η ευθυγράμμιση με τις πολιτικές.
- 61 Άρθρα 4-6:** Τα άρθρα 4 έως 6 εισάγουν μηχανισμούς ευελιξίας χωρίς να καθορίζουν όρους, διασφαλίσεις ή απαιτήσεις αναφοράς στοιχείων σε σχέση με τη χρήση τους. Θεσπίζεται ένα ευέλικτο πλαίσιο, με ετήσια κονδύλια του προϋπολογισμού που εκτελούνται βάσει αποφάσεων χρηματοδότησης και προγραμμάτων εργασίας, ωστόσο η

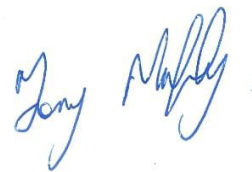
πρόταση κανονισμού δεν περιλαμβάνει διατάξεις που να διασφαλίζουν ότι η ευελιξία δεν θα υπονομεύσει τη συνέχεια των υποχρεωτικών συνιστωσών του προγράμματος. Ο νομοθέτης πρέπει να εξετάσει κατά πόσο πρόσθετες διευκρινίσεις, σε κατάλληλο επίπεδο, θα μπορούσαν να βελτιώσουν την προβλεψιμότητα, τη διαφάνεια και την αποτελεσματική εποπτεία, διατηρώντας παράλληλα την ευελιξία που είναι απαραίτητη για την αποδοτική εφαρμογή κατά τη διάρκεια της περιόδου προγραμματισμού.

62 Άρθρο 5: Το άρθρο 5 καθιστά δυνατή τη συνεισφορά στο πρόγραμμα εξωτερικών εσόδων με ειδικό προορισμό, αλλά δεν απαιτείται η δημοσίευσή τους, η αναφορά στοιχείων σε επίπεδο σκέλους ή η θέσπιση ρυθμίσεων παρακολούθησης. Παρότι η **κατανομή του κονδυλίου του προγράμματος για την ενιαία αγορά και τα τελωνεία, όπως καθορίζεται** στην πρόταση για το ΠΔΠ, θα καταστεί δεσμευτική αφ' ης στιγμής εγκριθεί η εν λόγω πρόταση, ο προτεινόμενος κανονισμός δεν απαιτεί διαφάνεια σχετικά με το πώς κατανέμονται τα εξωτερικά έσοδα με ειδικό προορισμό ή πώς αυτό επηρεάζει την εφαρμογή της εν λόγω κατανομής. Αυτό μπορεί να περιορίσει την εποπτεία όσον αφορά την έμπρακτη τήρηση της δεσμευτικής κατανομής του κονδυλίου του προγράμματος. Προκειμένου να διασφαλιστεί ότι η δεσμευτική κατανομή τηρείται στην πράξη και ότι οι εξωτερικές συνεισφορές δεν οδηγούν σε *de facto* μεταβολές των εσωτερικών προτεραιοτήτων, ο νομοθέτης πρέπει να εξετάσει κατά πόσον πρόσθετη διαφάνεια ή η αναφορά στοιχείων σε επίπεδο προγράμματος, σύμφωνα με τον **δημοσιονομικό κανονισμό**, θα μπορούσαν να βελτιώσουν την εποπτεία της χρήσης εξωτερικών εσόδων με ειδικό προορισμό.

63 Άρθρο 11: Το άρθρο 11 θεσπίζει ένα ενοποιημένο σύστημα προγραμμάτων εργασίας, αλλά δεν προσδιορίζει, πέραν του γενικού πλαισίου που ορίζεται στον **δημοσιονομικό κανονισμό**, τον τρόπο με τον οποίο θα προσδιοριστούν οι προτεραιότητες στα διάφορα σκέλη, τα οποία χαρακτηρίζονται από διαφορετικές εντολές, διαφορετικά προφίλ κινδύνου και διαφορετικές δομές κόστους. Επίσης, δεν απαιτεί την αιτιολόγηση με διαφάνεια της κατανομής των πόρων μεταξύ των υποχρεωτικών υποδομών σε επίπεδο ΕΕ και των περισσότερο ευέλικτων δράσεων. Ο νομοθέτης πρέπει να εξετάσει κατά πόσον, χωρίς να υπονομευθεί η ευελιξία ή να αυξηθεί ο διοικητικός φόρτος, η περαιτέρω αποσαφήνιση σε επίπεδο προγράμματος θα μπορούσε να βελτιώσει τη διαφάνεια σε σχέση με τις επιλογές προτεραιοποίησης στο πλαίσιο των προγραμμάτων εργασίας.

Η παρούσα γνώμη εγκρίθηκε από το Ελεγκτικό Συνέδριο στο Λουξεμβούργο, κατά τη συνεδρίασή του της 5ης Φεβρουαρίου 2026.

Για το Ελεγκτικό Συνέδριο

Tony Murphy
Πρόεδρος

Παραρτήματα

Παράρτημα Ι – Κατάλογος των δημοσιεύσεων του ΕΕΣ στις οποίες γίνεται παραπομπή στην παρούσα γνώμη

Ετήσιες εκθέσεις σχετικά με την εκτέλεση του προϋπολογισμού της ΕΕ – για τα οικονομικά έτη 2020-2024

Ειδική έκθεση αριθ. 24/2015, με τίτλο «Αντιμετώπιση της ενδοκοινοτικής απάτης στον τομέα του ΦΠΑ: ανάγκη για περαιτέρω δράση»

Ειδική έκθεση αριθ. 19/2017, με τίτλο «Διαδικασίες εισαγωγής: οι αδυναμίες του νομικού πλαισίου και η αναποτελεσματική εφαρμογή έχουν αντίκτυπο στα οικονομικά συμφέροντα της ΕΕ»

Ειδική έκθεση αριθ. 26/2018, με τίτλο «Σειρά καθυστερήσεων στην υλοποίηση των συστημάτων ΤΠ των τελωνείων: τι έφταιξε;»

Ειδική έκθεση αριθ. 01/2019, με τίτλο «Καταπολέμηση της απάτης κατά την εκτέλεση των δαπανών της ΕΕ: ανάγκη λήψης μέτρων»

Ειδική έκθεση αριθ. 06/2019, με τίτλο «Καταπολέμηση της απάτης στο πλαίσιο των δαπανών της ΕΕ για τη συνοχή: οι διαχειριστικές αρχές πρέπει να ενισχύσουν τον εντοπισμό, την αντιμετώπιση και τον συντονισμό»

Ειδική έκθεση αριθ. 12/2019, με τίτλο «Ηλεκτρονικό εμπόριο: πολλές από τις προκλήσεις που σχετίζονται με την είσπραξη του ΦΠΑ και των τελωνειακών δεσμών δεν έχουν αντιμετωπιστεί»

Ειδική έκθεση αριθ. 20/2019, με τίτλο «Πληροφοριακά συστήματα της ΕΕ για την υποστήριξη των συνοριακών ελέγχων: ισχυρό εργαλείο που όμως χρειάζεται να εστιάσει περισσότερο στην πληρότητα και στην έγκαιρη διάθεση των δεδομένων»

Ειδική έκθεση 04/2021, με τίτλο «Τελωνειακοί έλεγχοι: η ανεπαρκής εναρμόνιση βλάπτει τα οικονομικά συμφέροντα της ΕΕ»

Ειδική έκθεση 11/2022, με τίτλο «Προστασία του προϋπολογισμού της ΕΕ – Η καταχώριση σε “μαύρη λίστα” χρήζει καλύτερης εφαρμογής»

Ειδική έκθεση 14/2022, με τίτλο «Η απόκριση της Επιτροπής στα φαινόμενα απάτης στο πλαίσιο της κοινής γεωργικής πολιτικής – Καιρός να αναζητηθεί η ρίζα του προβλήματος»

Ειδική έκθεση 07/2023, με τίτλο «Σχεδιασμός του συστήματος δικλίδων της Επιτροπής για τον Μηχανισμό Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας»

Ειδική έκθεση 13/2023, με τίτλο «Εγκεκριμένοι οικονομικοί φορείς – Άρτιο τελωνειακό πρόγραμμα με αναξιοποίητο δυναμικό και ανομοιόμορφη εφαρμογή»

Ειδική έκθεση 27/2024, με τίτλο «Καταπολέμηση των επιζήμιων φορολογικών καθεστώτων και της εταιρικής φοροαποφυγής – Η ΕΕ έχει αναπτύξει μια πρώτη γραμμή άμυνας, υπάρχουν ωστόσο ανεπάρκειες στην εφαρμογή και την παρακολούθηση των μέτρων»

Ειδική έκθεση 03/2025, με τίτλο «Αδικοι γεωγραφικός αποκλεισμός στο ηλεκτρονικό εμπόριο – Παρά το ισορροπημένο πλαίσιο που δημιουργεί ο κανονισμός, δεν λείπουν οι προκλήσεις στην εφαρμογή του»

Ειδική έκθεση 08/2025, με τίτλο «Απάτη στον τομέα του φόρου προστιθέμενης αξίας στις εισαγωγές – Τα οικονομικά συμφέροντα της ΕΕ δεν προστατεύονται επαρκώς στο πλαίσιο των απλουστευμένων τελωνειακών διαδικασιών εισαγωγής»

Ειδική έκθεση 18/2025, με τίτλο: «Ευελιξία του προϋπολογισμού της ΕΕ – Υπερβολικά περίπλοκο πλαίσιο, που όμως επέτρεψε την αντιμετώπιση απρόβλεπτων προκλήσεων»

Ειδική έκθεση 19/2025, με τίτλο «Κρίσιμες ελλείψεις φαρμάκων – Τα μέτρα της ΕΕ είχαν προστιθέμενη αξία, δεν εξάλειψαν ωστόσο τα διαρθρωτικά προβλήματα»

Ειδική έκθεση 26/2025, με τίτλο «Τα όργανα της ΕΕ κατά της απάτης – Σαφείς οι εντολές τους, αλλά η ανταλλαγή πληροφοριών και η εποπτεία από μέρους της Επιτροπής χωλαίνουν»

Επισκόπηση 02/2025 με τίτλο «Προσανατολισμός στις επιδόσεις, λογοδοσία και διαφάνεια – άντληση διδαγμάτων από τις αδυναμίες του ΜΑΑ»

Επισκόπηση 03/2025, με τίτλο «Ευκαιρίες ενόψει του πολυετούς δημοσιονομικού πλαισίου μετά το 2027»

Παράρτημα II – Γενικές πληροφορίες

01 Για τον σκοπό της κατάρτισης της παρούσας γνώμης, λάβαμε υπόψη ως νομική βάση για τις διάφορες δραστηριότητες που καλύπτονται από το [πρόγραμμα για την ενιαία αγορά και τα τελωνεία](#) τα εξής άρθρα της ΣΛΕΕ:

- το άρθρο 33, σχετικά με την τελωνειακή συνεργασία στο πλαίσιο της τελωνειακής ένωσης·
- το άρθρο 114, σχετικά με την επίτευξη των στόχων της εσωτερικής αγοράς·
- το άρθρο 169, σχετικά με την προστασία των καταναλωτών·
- το άρθρο 197, σχετικά με τη διοικητική συνεργασία·
- το άρθρο 207, σχετικά με την κοινή εμπορική πολιτική·
- το άρθρο 325, σχετικά με την προστασία των οικονομικών συμφερόντων της ΕΕ· και
- το άρθρο 338, σχετικά με τις στατιστικές.

02 Η παρέμβαση της ΕΕ στο πλαίσιο της ενιαίας αγοράς, της τελωνειακής ένωσης, της φορολογικής συνεργασίας, της προστασίας από την απάτη και των ευρωπαϊκών στατιστικών έχει αυξηθεί σταδιακά από τις αρχές της δεκαετίας του 1990, λόγω της ανάγκης για ομοιόμορφη εφαρμογή των κανόνων της ΕΕ, διασυνοριακή συνεργασία και κοινά συστήματα ΤΠ. Ο κατακερματισμός, τα αλληλεπικαλυπτόμενα εργαλεία και οι διαφορετικές διοικητικές ικανότητες μεταξύ των κρατών μελών έχουν επανειλημμένα καταστήσει εμφανή την ανάγκη για ένα περισσότερο συνεκτικό και ολοκληρωμένο πλαίσιο. Η προτεινόμενη ενοποίηση πέντε υφιστάμενων προγραμμάτων υπό ένα ενιαίο μέσο αποτυπώνει την απόκριση της Επιτροπής σε αυτές τις μακροχρόνιες διαρθρωτικές προκλήσεις.

03 Τα τελευταία χρόνια έχει αναδειχθεί η αυξανόμενη ανάγκη για περισσότερο συντονισμένη δράση σε τομείς όπως η διασυνοριακή επιτήρηση των προϊόντων, οι τελωνειακοί έλεγχοι, η ψηφιοποίηση των φορολογικών συστημάτων, οι πληροφορίες για την καταπολέμηση της απάτης και η ανθεκτικότητα της αλυσίδας εφοδιασμού. Στην εκτίμηση επιπτώσεων της Επιτροπής, ως βασικοί παράγοντες μη αποδοτικότητας προσδιορίζονται ο κατακερματισμός, οι ανομοιογενείς διοικητικές ικανότητες μεταξύ των κρατών μελών, ο αργός ρυθμός προσαρμοστικότητας του κανονιστικού πλαισίου της ΕΕ και τα επίμονα κενά στα δεδομένα και στις γνώσεις.

Συντομογραφίες

Συντομογραφία	Ορισμός/επεξήγηση
ΕΕΣ	Ευρωπαϊκό Ελεγκτικό Συνέδριο
ΠΔΠ	Πολυετές δημοσιονομικό πλαίσιο
ΣΛΕΕ	Συνθήκη για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Γλωσσάριο

Όρος	Ορισμός/επεξήγηση
Δημοσιονομικός κανονισμός	Γενικός κανονισμός για τον καθορισμό των αρχών και των διαδικασιών που διέπουν την εκτέλεση του προϋπολογισμού της ΕΕ.
Επιδόσεις	Μέτρηση του βαθμού στον οποίο εκπληρώθηκαν ικανοποιητικά οι στόχοι ενός χρηματοδοτούμενου από την ΕΕ μέτρου, έργου ή προγράμματος, όπως και του βαθμού στον οποίο αυτό εξασφαλίζει την οικονομική αποδοτικότητα της σχετικής δαπάνης.
Ευελξία του προϋπολογισμού	Μηχανισμός που επιτρέπει στην Επιτροπή να ανακατανέμει πιστώσεις μεταξύ προγραμμάτων, σκελών πολιτικής ή οικονομικών ετών εντός των ανώτατων ορίων του ΠΔΠ, προκειμένου να ανταποκρίνεται στις μεταβαλλόμενες προτεραιότητες.
Ευρωπαϊκά Διαρθρωτικά και Επενδυτικά Ταμεία	Μηχανισμός στήριξης που συστάθηκε από την ΕΤΕΠ και την Επιτροπή, ως μέρος του επενδυτικού σχεδίου για την Ευρώπη, για την κινητοποίηση ιδιωτικών επενδύσεων σε έργα στρατηγικής σημασίας για την ΕΕ.
Ευρωπαϊκή Εισαγγελία (EPPO)	Ανεξάρτητο όργανο της ΕΕ αρμόδιο για τη διερεύνηση και τη δίωξη εγκλημάτων εις βάρος των οικονομικών συμφερόντων της Ένωσης (αδικήματα που θίγουν τα οικονομικά συμφέροντα της Ένωσης).
Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων	Τράπεζα της ΕΕ, υπό την κυριότητα των κρατών μελών, που παρέχει χρηματοδότηση σε έργα για την υποστήριξη πολιτικών της ΕΕ, κατά κύριο λόγο εντός της επικράτειάς της αλλά και εκτός αυτής.
Ευρωπαϊκή Υπηρεσία Καταπολέμησης της Απάτης (OLAF)	Υπηρεσία της Επιτροπής που διεξάγει διοικητικές έρευνες για περιπτώσεις απάτης, διαφθοράς και παρατυπιών εις βάρος του προϋπολογισμού της ΕΕ.
Ευρωπαϊκό Εξάμηνο	Ο ετήσιος κύκλος που παρέχει το πλαίσιο για τον συντονισμό των οικονομικών πολιτικών των κρατών μελών της ΕΕ και για την παρακολούθηση της προόδου.
Μηχανισμός ανάκαμψης και ανθεκτικότητας	Μέσο της ΕΕ στο πλαίσιο του NextGenerationEU που παρέχει χρηματοδοτική στήριξη βάσει επιδόσεων στα κράτη μέλη για την πραγματοποίηση μεταρρυθμίσεων και επενδύσεων.
Πολυετές δημοσιονομικό πλαίσιο	Επταετές δημοσιονομικό σχέδιο που καθορίζει τα μέγιστα ετήσια ποσά για κάθε τομέα δαπανών της ΕΕ και διασφαλίζει τη δημοσιονομική πειθαρχία.
Πρόγραμμα «Fiscalis»	Ενωσιακό πρόγραμμα συνεργασίας που παρέχει στις εθνικές φορολογικές διοικήσεις τη δυνατότητα να δημιουργούν και να ανταλλάσσουν πληροφορίες και εμπειρογνωσία με σκοπό τη βελτίωση της είσπραξης των φόρων και την προστασία της Ένωσης και των κρατών μελών της από τη φορολογική απάτη, τη φοροδιαφυγή και τη φοροαποφυγή.

ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΗΣ ΙΔΙΟΚΤΗΣΙΑΣ

© Ευρωπαϊκή Ένωση, 2026

Η πολιτική για την περαιτέρω χρήση εγγράφων του Ευρωπαϊκού Ελεγκτικού Συνεδρίου (ΕΕΣ) ορίζεται στην [απόφαση αριθ. 6-2019 του ΕΕΣ](#) για την πολιτική ανοικτών δεδομένων και την περαιτέρω χρήση εγγράφων.

Με εξαίρεση τις περιπτώσεις όπου ορίζεται διαφορετικά (π.χ. σε χωριστές ανακοινώσεις περί πνευματικής ιδιοκτησίας), το περιεχόμενο του ΕΕΣ που ανήκει στην ΕΕ παραχωρείται βάσει της άδειας [Creative Commons Attribution 4.0 International \(CC BY 4.0\)](#). Ισχύει, επομένως, ως γενικός κανόνας ότι η περαιτέρω χρήση επιτρέπεται υπό τον όρο ότι αναφέρεται η πηγή και επισημαίνονται οι αλλαγές. Κατά την περαιτέρω χρήση απαγορεύεται η διαστρέβλωση του αρχικού νοήματος ή μηνύματος των εγγράφων. Το ΕΕΣ δεν φέρει ευθύνη για οποιαδήποτε συνέπεια προερχόμενη από την περαιτέρω χρήση εγγράφων.

Εάν συγκεκριμένο περιεχόμενο αναφέρεται σε ταυτοποιήσιμα φυσικά πρόσωπα, π.χ. φωτογραφίες υπαλλήλων του ΕΕΣ, ή περιλαμβάνει έργα τρίτων, απαιτείται πρόσθετη έγκριση.

Όταν παραχωρείται η έγκριση, αυτή ακυρώνει και αντικαθιστά την ανωτέρω γενική έγκριση και αναφέρει σαφώς τυχόν περιορισμούς στη χρήση.

Για τη χρήση ή την αναπαραγωγή περιεχομένου που δεν ανήκει στην ΕΕ, μπορεί να χρειάζεται να ζητήσετε άδεια απευθείας από τους κατόχους των δικαιωμάτων πνευματικής ιδιοκτησίας.

Εξώφυλλο – © butenkow/stock.adobe.com.

Το λογισμικό ή τα έγγραφα που καλύπτονται από δικαιώματα βιομηχανικής ιδιοκτησίας, όπως τα διπλώματα ευρεσιτεχνίας, τα εμπορικά σήματα, τα καταχωρισμένα σχέδια, οι λογότυποι και οι επωνυμίες/ονομασίες, εξαιρούνται από την πολιτική του ΕΕΣ για την περαιτέρω χρήση.

Το σύνολο των ιστότοπων των θεσμικών οργάνων της Ευρωπαϊκής Ένωσης εντός του ονόματος χώρου «europa.eu» παρέχει συνδέσμους προς ιστότοπους τρίτων. Δεδομένου ότι το ΕΕΣ δεν έχει έλεγχο επ' αυτών, σας συνιστούμε να εξετάζετε τις πολιτικές τους για την προστασία του ιδιωτικού απορρήτου και της πνευματικής ιδιοκτησίας.

Χρήση του λογότυπου του ΕΕΣ

Δεν επιτρέπεται η χρήση του λογότυπου του ΕΕΣ χωρίς την προηγούμενη σύμφωνη γνώμη του οργάνου.

HTML	ISBN 978-92-849-6967-8	ISSN 2812-3034	doi:10.2865/0010750	QJ-01-26-011-EL-Q
PDF	ISBN 978-92-849-6968-5	ISSN 2812-3034	doi:10.2865/4321176	QJ-01-26-011-EL-N

Παραπομπή στην παρούσα γνώμη να γίνεται ως εξής:

Ευρωπαϊκό Ελεγκτικό Συνέδριο, [γνώμη 08/2026](#) όσον αφορά την πρόταση κανονισμού του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου σχετικά με τη θέσπιση του προγράμματος για την ενιαία αγορά και τα τελωνεία για την περίοδο 2028-2034 και για την κατάργηση των κανονισμών (ΕΕ) 2021/444, (ΕΕ) 2021/690, (ΕΕ) 2021/785, (ΕΕ) 2021/847 και (ΕΕ) 2021/1077 [COM(2025) 590 final], Υπηρεσία Εκδόσεων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, 2026.

Η παρούσα γνώμη, που εκδίδεται βάσει του **άρθρου 322, παράγραφος 1, ΣΛΕΕ**, το οποίο προβλέπει τη διαβούλευση με το Ευρωπαϊκό Ελεγκτικό Συνέδριο σε περίπτωση προτάσεων που άπτονται των δημοσιονομικών κανόνων και των χρηματοδοτικών μέσων της ΕΕ, αφορά την πρόταση νέου κανονισμού σχετικά με το πρόγραμμα για την ενιαία αγορά και τα τελωνεία για την περίοδο 2028-2034 [COM(2025) 590 final].

Σκοπός είναι η διατύπωση παρατηρήσεων σχετικά με τον σχεδιασμό, τη διακυβέρνηση, το πλαίσιο επιδόσεων και τις ρυθμίσεις περί χρηματοοικονομικών δικλίδων. Επιδίωξή μας είναι να διασφαλιστεί ότι το μελλοντικό πρόγραμμα προάγει τη χρηστή δημοσιονομική διαχείριση, τη λογοδοσία και την ευρωπαϊκή προστιθέμενη αξία στο πλαίσιο της ελεύθερης κυκλοφορίας αγαθών, κεφαλαίων και υπηρεσιών στην ΕΕ.

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΕΛΕΓΚΤΙΚΟ ΣΥΝΕΔΡΙΟ
12, rue Alcide De Gasperi
1615 Luxembourg
ΛΟΥΞΕΜΒΟΥΡΓΟ

Τηλ. +352 4398-1

Πληροφορίες: eca.europa.eu/el/contact
Ιστότοπος: eca.europa.eu
Μέσα κοινωνικής δικτύωσης:
@EUauditors

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ
ΕΛΕΓΚΤΙΚΟ
ΣΥΝΕΔΡΙΟ

Υπηρεσία Εκδόσεων
της Ευρωπαϊκής Ένωσης